Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 30 ноябрь, пайшанба ◆ № 279 (13.839). Баҳоси 2 тийин.

ПАХТА БАЙРАМИ ОЛДИДАН

ЯНА БИР ҒАЛАБА

Термиз райони деҳқонлари пахта байрамига катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар ноябрь ойининг биринчи ўн кунлигида пахта тайёрлаш йиллик планини бажаришган эди. Тайёрлов пунктларига 36 минг тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» етказиб берилганди.

Район пахтакорлари яна бир меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар: энг қимматли ингичка толали пахта сотиш давлат плани ҳам адо этилди. Мамлакатга 27.750 тонна ингичка толали пахта сотилди. Бу, республикамизда юбилей йилида тайёрланган ана шундай навли пахтанинг қарийб учдан бир қисмини ташкил этади. Термизликлар ингичка толали пахтадан ҳалигача бундай катта хирмон кўтармаган эдилар.

Ингичка толали пахта ҳосилдорлиги анча оширилди. Ҳар гектар майдондан 23,4 центнердан ҳосил кўтарилди. «Октябрь 40 йиллиги» колхози 1750 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33,4 центнердан ингичка толали пахта топширди. Бозор Раҳмонов, Эшмурод Мардаев, Усмон Луқмонов ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 35-40 центнердан ҳосил топширишди.

«Намуна» колхози меҳнаткашлари ҳар гектар ер ҳисобига 26,5 центнердан қимматли хом ашё сотдилар. Ингичка толали пахта етиштирган хўжаликлар бу йил машина теримига ҳам кенг йўл очиб бердилар. Жданов номли колхозда барча ҳосилнинг қарийб 30 проценти, ёки 1070 тоннаси «зангори кема» ларда йиғиштириб олинди. Механизаторлар машина терими планини қарийб 3 баравар ошириб бажаришди.

Термизликлар давлатга қўшимча равишда яна 1100 тонна ингичка толали пахта сотишга аҳд қилишди.

БЕШ ЙИЛЛИКНИ БАРВАҚТ БАЖАРАЙЛИК

Қишлоқларимиз чароғон бўлсин

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги арафасида республикамиз энергетиклари халқимизга, бутун республика меҳнаткашларига ғалаба рапорти бердилар: жонажон ўлкамиздаги ҳамма қишлоқларда Ильич чироқлари порлади. Республикамиздаги кўпгина районлар эса батамом электрлаштирилди. Шовот, Хива, Сирдарё, Олтиариқ, Бағдод, Уйчи ва Наманган районлари энергетика системасидан нур олмоқда. Юбилей йилининг ўзидагина 70 мингга яқин колхозчи ва совхоз ишчисининг хонадони электрлаштирилди.

Деҳқонлар уйини ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини электрлаштириш борасида эришган ютуқларимиз каттадир. Бу ғалабаларга Совет ҳокимияти йилларида умуман халқ хўжалигимиз, хусусан энергетикамиз қўлга киритган ютуқлар туфайли эришдик. Йигирманчи йилларнинг ўрталарида 2000 киловатт қувватли Бўзсув ГЭСи Ўзбекистон саноатининг кўрки эди. Халқимиз бу станцияни ва Чирчиқ бўйларидаги бошқа нур манбаларини қурган кекса авлоднинг билимдонлиги ва ишбилармонлигига, ғайрати ва шижоатига қойил қолади, уларнинг хизматини асло унутмайди. Мамлакатимиз экономикаси юксала борган сари энергетикамиз ҳам янги марраларни қўлга киритди. Эндиликда гидроэнергетика станциялари билан бир қаторда табиий газда ишловчи йирик ГРЭСлар ҳам қурилдики, бу нур манбалари Совет шарқидаги энг катта нур булоқлари бўлиб қолди. Бугунги кунда электростанцияларимизнинг қуввати минглаб ва миллионлаб киловатт билан ўлчанмоқда. Халқ хўжалигимизни электрлаштириш суръатлари ҳам шунга ярашадир. Шу йилнинг ўн ойи мобайнида энергетика саноатининг ходимлари планга қўшимча равишда 325 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқардилар. Янги-янги турбо ва гидрогенераторлар ишга солинмоқда. Бугун-эрта Тошкент ГРЭСидаги 160 минг киловаттли 7-блок тўла қувват билан ишлай бошлайди. Бошқа станциялар ва ТЭЦларда ҳам янги қувватлар ишга туширилади. Ўлкамиз кундан-кунга чароғон бўлиб бораётир.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети 1966 йилда «СССР қишлоқ хўжалигини 1966—1970 йилларда электрлаштириш ҳақида» махсус қарор қабул қилган эдилар. Бу қарорда бутун мамлакатни, шу жумладан Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигини электрлаштиришнинг ёрқин уфқлари белгилаб берилган. Беш йилликнинг қолган уч йили мобайнида 1150 километр электр узатиш линияси қурилиши, 96 та подстанция қуриб ишга туширилиши лозим. Шу йиллар ичида 370 минг колхозчи ва совхоз хонадони нурга ғарқ бўлади. Бундан буён ҳам қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини электрлаштиришга асосий эътибор берилади. Биринчи галда чорвачиликдаги ҳамма ишларни механизациялашга диққат-эътиборни қаратмоқ лозим. 1970 йилга келиб республика қишлоқ хўжалигида 2 миллиард 800 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлатилади. Ишлаб чиқариш процессларини механизациялашга шу энергиянинг қарийб учдан икки қисми кетади.

Қишлоқларни электрлаштириш соҳасидаги бу катта вазифаларни белгиланган муддатларда тўла-тўкис адо этмоқ учун бу соҳадаги жиддий камчиликларга барҳам бермоқ лозим. Республикамиз қишлоқларини, айниқса, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини электрлаштириш суръатлари партия ва ҳукуматимиз қарорида белгиланган суръатлардан анча сустдир. Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро областлари ва Қорақалпоғистон АССР қишлоқларини электрлаштириш турмуш талабларидан анча орқада қолмоқда. Хусусан, республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги кўчма механизациялашган колонналарни билимдон ва ишбилармон мутахассислар билан таъминлашга, бу колонналарга зарур ускуна ва механизмларни муттасил етказиб беришга жиддий эътибор бермоғи лозим. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ҳамда «Узсельхозтехника» бирлашмаси электр энергиясини қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига кенг кўламда жорий этаётганликлари йўқ. Бунинг оқибатида қишлоқ хўжалигидаги кўпгина ишлар, айниқса чорвачилик соҳасидаги сермеҳнат юмушлар механизациялашмай қолмоқда. Шуни унутмаслик керакки, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида электр энергиясидан етарли фойдаланмаслик оқибатида электр тармоқлари ва трансформатор подстанциялари кўп вақт бекор туриб қолмоқда.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини электрлаштиришнинг самараларини яққол кўрсатмоқ мақсадида республикадаги ҳамма хўжаликларга ибрат бўла оладиган таянч-намуна хўжаликлари барпо этиш кўзда тутилган эди. Ҳозир ана шундай 11 хўжаликдан фақат 2 тасидагина ҳар томонлама электрлаштириш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Бу соҳадаги ишларни ҳам қаноатланарли деб бўлмайди, албатта.

Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш соҳасида жиддий камчиликлар рўй беришига шу нарса ҳам сабаб бўлмоқдаки, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари халқ хўжалигининг муҳим тармоғини электрлаштиришдек муҳим ишга кўнгилдагидек малакали раҳбарлик қилмаётирлар.

Маълумки, 1954 йилгача қишлоқлар ягона энергетика системасидан электр энергияси олмас эди. Қишлоқларда кичик-кичик электростанциялар қурилар эди. Эндиликда аҳвол ўзгармоқда. Республикамизда ҳам кўпгина қишлоқлар энергетика системаларидан арзон электр энергияси оляпти. Барқ уриб ривожланаётган қишлоқ хўжалиги — деҳқонлар хонадонини ҳам, ишлаб чиқаришни ҳам тўла-тўкис электрлаштиришнинг асосий манбаи энергетика системалари эканлиги эндиликда тобора аён бўлиб бормоқда.

Республикамиз энергетиклари қишлоқ хўжалигини электрлаштиришда бой тажриба тўплаган украиналик ҳамкасбларидан ўрнак олсалар арзийди. Улар қишлоқ хўжалигига мўл-кўл электр энергияси етказиб бермоқ мақсадида юқори вольтли электр узатиш линиялари, трансформатор подстанциялари ҳамда паст вольтли электр тармоқлари қурмоқдалар. Ҳозиргача колхоз ва совхозларнинг деярли ярми энергетика системаларидан нур олмоқда. Украина энергетиклари электр узатиш линиялари қуришда симёғочлар ўрнига темир-бетон таянчлардан фойдаланмоқдалар. Бунинг натижасида қурилишда меҳнат унумдорлиги ортмоқда, электр узатиш линияларининг кўп вақт яхши ишлашига имкон туғилмоқда. Украина энергетикларининг тажрибасини ўргансак, республика қишлоқ хўжалигини электрлаштиришда уларни қўлласак арзийди.

Қишлоқ хўжалигини электрлаштиришнинг иқтисодий самаралари аниқ-равшан кўриниб турибди. Бу қутлуғ ишнинг социал аҳамияти ҳам борки, электрлаштириш шарофати билан ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги тафовут йўқола боради, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги фарқ йўқ бўлиб бораверади. Шу боисдан ҳам қишлоқни электрлаштириш соҳасидаги вазифаларни тўла-тўкис бажариш коммунистик қурилишимизнинг муҳим участкаларидан биридир.

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ УЧУН БОШЛАНГАН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА КПСС XXIII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ АМАЛГА ОШИРИШДА, МАМЛАКАТ ЭКОНОМИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ СУРЪАТЛАРИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШДА СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ ҚУДРАТИНИ ЎСТИРИШДА, ХАЛҚИМИЗ ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИ ЯНАДА ОШИРИШДА НИҲОЯТДА МУҲИМ АҲАМИЯТГА ЭГА.

(КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг 1967 йил 24 ноябрь қароридан).

Қаҳҳор Тўйчиев «Узсельхозтехника» Қўрғонтепа район бирлашмаси устахонасининг энг яхши ремонтчиларидан ҳисобланади. У тракторларнинг моторларини ремонт қилади. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг қароридан руҳланган илғор ремонтчи моторларга «жон» киритиш юзасидан берилган кундалик топшириқни 120—130 процент бажармоқда. Суратда: Қ. Тўйчиев.

Г. Кечкин фотоси.

МУҲИМ ТАДБИРЛАР

Бундан бир неча йил олдин Нарпай районида тўртта қолоқ, кам ҳосилли колхоз бор эди. Бизнинг «Правда» колхозимиз техника, ишчи кучи етарли бўлиши, давлатдан кўплаб минерал ўғитлар олинишига қарамай, ҳосил жиҳатидан районда энг орқада турарди. 1963 йилда ҳар гектар ердан зўрға 20 центнердан хирмон кўтарган эдик. Умумий даромадимиз 1354 минг сўмни ташкил этиб, ҳар иш кунига бир ярим сўмдан пул тақсимланган эди.

Қолоқлик сабаблари ҳар тарафлама пухта ўрганилди. Бригада бошлиқлари ва тажрибали колхозчилар ўртасида ҳосилдорликни ошириш йўллари муҳокама қилинди. Ер ҳайдаш, чигит экиш, ғўза парвариши, ҳосилни йиғиб-териб олишдаги тадбирлар олдиндан белгилаб чиқилди. Ердан мумкин қадар унумли фойдаланишга, минерал ўғитларни далачилик бригадаларига тўғри тақсимлашга жиддий эътибор берилди. Кузги шудгорни сифатли ўтказиш, ерни ҳайдаш олдидан ўғитлаш қатъий қилиб қўйилди. Бригадалар ўртасида минерал ўғитлардан ернинг шароитига қараб фойдаланилди. Шудгор чуқур, сифатли ўтказилди.

Шу билан бир қаторда, ер ости сувларини қочириш юзасидан талай тадбирлар кўрилди. Чуқур коллекторлар олиниб, ернинг захи йўқотилди. Экиш олдидан ерда етарли нам тўплашга алоҳида эътибор берилди. Кузда чуқур шудгорланган барча участкалар қишда эгат оралаб суғорилди. Бу тадбир ерга тушган чигитнинг тўла униб чиқишига мадад берди. Ғўза туплари ҳар гектарда, эгатда тўла бўлишига эришилди.

Қолоқликдан чиқишдаги кўрилган бу тадбирлар, изланишлар амалда яхши натижалар бера бошлади. Колхозда кейинги йилларда ҳосилдорлик кескин кўтарилди. 1965 йилда ҳар гектардан 29,3 центнердан пахта олинди. Ўтган йили 1600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан шартномадаги 22 ўрнига 30,5 центнердан хирмон кўтарилди. Бултур умумий даромад икки миллион сўмдан ошиб кетиб, колхозчиларнинг ҳар иш кунига 3 сўм 67 тийиндан пул тарқатилди.

Хўжалигимизда юбилей йили янада қувончли якунланяпти. Йиллик пахта тайёрлаш планимизни аллақачонлар ошириб бажардик. Давлатга 3830 тонна ўрнига 5026 тонна пахта топширдик. Ҳосилдорликни ҳар йилдагидан ошириб юбордик. 21 та пахтачилик бригадаларининг ҳаммаси социалистик мажбуриятларини тўла ва ошириб адо этди. Ўртоқ Барноқул Ўралов бошлиқ бригада ҳар гектар ердан 40 центнердан зиёд пахта олди. Исоқул Тоҳиров, Усмон Исломов, Ҳусан Бекмуродов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар гектаридан 24 центнер ўрнига 34-36 центнердан пахта топширдилар.

Шу туфайли пахтачиликдан келган даромадимиз ҳам чакки бўлмади. Пландан ташқари кўп миқдорда пахта тайёрлаб ишлаб чиқариш планида кўзда тутилган 1836 минг сўм ўрнига ҳозиргача 2475 минг сўмлик даромад олдик. Ҳар иш кунига салкам тўрт сўмдан пул тақсимланиши ва колхозчиларнинг ойлик иш ҳақи ўрта ҳисобда 1964 йилдаги 46 сўм ўрнига 110 сўмдан тушиши мўлжалланмоқда. Юқори ҳосилли бригада аъзоларинини эса 125-130 сўмга тўғри келяпти.

Юбилей йили ҳосилини етиштиришда ва йиғиб-териб олишда азамат механизаторларимиз жасорат кўрсатиб ишладилар. Нормурод Ўринов чигит экиш, ғўза қатор ораларини культивация қилиш, эгат олиш топшириғини бир ярим баравар ошириб бажарди. Мавсумда «ХТ-1,2» агрегати бункеридан 180 тонна пахта тўкди. Шоди Неъматов, Ҳусан Арслонов, Ризо Аннақулов ўртоқлар «зангори кема»ларни моҳирлик билан бошқариб, ҳар бири уч мавсум миқдорида пахта териб бердилар. Биз машина терими планини анча ошириб адо этдик. Техникадан унумли фойдаланиб, пахта етиштиришнинг таннархини арзонлаштиришга эришдик.

Қолоқликдан райондаги илғор хўжаликлар даражасига етиб олган колхозимиз аъзолари хоразмликлар чақириғини қизғин кутиб олишди. Биз улар ташаббусини маъқуллаб, пахта етиштириш юзасидан белгиланган беш йиллик планни тўрт йилда ошириб бажаришга, улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб совғалар билан нишонлашга аҳд қилдик.

Беш йиллик план бўйича колхозимиз 18 минг 537 тонна пахта етиштириши керак. Биз дастлабки икки йилда бунинг 10 минг тоннасини ёки беш йилликда пахта етиштириш соҳасидаги план топшириқларининг 54 процентини бажариб қўйдик. Биринчи йили планга қўшимча 1349 тонна, иккинчи йили — 1196 тонна ошиқ пахта тайёрладик. Бу — 1962 йилда тайёрланган пахтанинг қарийб ҳаммасича бор. Биз қолган уч йиллик топшириқни 1969 йилда ортиғи билан бажариш тадбирларини белгилаб олдик.

Шу кунларда даладаги ҳосил тез суръатлар билан йиғиштириб олинмоқда ва келгуси йилга мустаҳкам замин яратилмоқда. Ҳосилдан бўшаган бир неча юз гектар ер шудгорланди. Ғўзапоя юлиш агрегати тиркалган 13 та универсал-трактор ва 15 та ҳайдов трактори далага чиқарилди. Тракторлар уч группага бўлиниб, конвейер усулида ишлаяпти. Ҳайдаш олдидан ерга солиш учун 302 тонна суперфосфат ташиб олинган, қўшимча минерал ўғитлар тайёрлаб қўйилган. Маҳаллий ўғит тўплашга барча тележкалар автомашиналар ва 25 та арава сафарбар қилинган.

Биз юқори ҳосилнинг муҳим омили ҳисобланган кузги шудгорлашни 20 декабргача сифатли тамомлаш тадбирларини кўряпмиз.

Н. ЭСОНОВ,
Самарқанд область, Нарпай районидаги «Правда» колхозининг раиси.

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1967 йил 29 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

ОБЛАСТЛАР	(Планга нисбатан процент ҳисобида).
Тошкент	60,9
Хоразм	41,5
Сирдарё	30,6
Фарғона	30,1
Бухоро	26,4
Самарқанд	23,2
Қашқадарё	19,7
ҚҚ АССР	19,3
Андижон	15,1
Сурхондарё	11,0
Республика бўйича:	27,6

БОҒДОРЧИЛИКДА ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ

ҚИБРАЙ, (Тошкент области). Тошкент областидаги ихтисослаштирилган «Дўрмон» совхозининг боғдорчилик звеноларида республикада биринчи бўлиб хўжалик ҳисоби ва нарядсиз система жорий қилинди. Чиқарилган якунлар меҳнатни янгича ташкил қилишнинг янги усули истиқболли эканлигини кўрсатди. Барча звенолар йиллик топшириқларни ортиғи билан адо этиб, маҳсулот таннархини жуда пасайтирдилар. Икром Ҳакимов бошлиқ звено юксак иш унумига эришди. 6 гектар токзорни уч ишчи парвариш қилиб, 410 центнер, яъни пландагидан қарийб икки баравар кўп ҳосил етиштирди. Ҳар центнер узумнинг таннархи атиги 6 сўмдан тушди.

Хўжалик пландан ташқари 200 минг сўмдан зиёд фойда кўрди. Тошкент областидаги бошқа боғдорчилик совхозлари ҳам «Дўрмон» совхози тажрибасини қўлланишга қарор бердилар. (ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙ СЕССИЯСИ

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси олимларининг Улуғ Октябрь 50 йиллигига бағишланган сессияси 28 ноябрда Москвада очилди. Ялпи мажлисда СССР қишлоқ хўжалик министри В. В. Мацкевич ва В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси президенти П. П. Лобановнинг докладлари тингланди.

Сессиянинг мажлисларида қишлоқ хўжалик министрликлари ва идораларининг ходимлари қатнашмоқдалар. 14 чет мамлакатдан меҳмонлар келишган.

БОШҚА МАМЛАКАТЛАРНИНГ ПАРЛАМЕНТ ГРУППАЛАРИГА ВА ПАРЛАМЕНТЛАРАРО ИТТИФОҚҚА СССР ПАРЛАМЕНТ ГРУППАСИНИНГ МУРОЖААТИ

Халқ ҳуқуқларини ҳимоя қилиб чиқаётган Греция демократлари устидан, шу жумладан хунта ҳайдаб юборган парламент депутатлари устидан ҳам шармандали суд ўтказаётган Грециядаги ҳукмрон хунтанинг ўзбошимчалиги ва оммавий репрессиялари бутун дунёда катта ғазаб қўзғотди. Асфалия зиндонларида азоб тортаётган, ваҳшиёна ҳақоратларга ва қийноқларга дучор қилинаётган ватанпарварларнинг кўплари ўлим хавфи остида қолдилар. Греция ҳарбийлари ўзларининг мана шундай ҳаракатлари билан инсонпарварликнинг энг элементар принципларини ва инсоннинг асосий ҳуқуқларини сурбетларча поймол қилмоқдалар, умум эътироф қилган, инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги Греция вакили ҳам имзо чеккан ялпи декларацияда таъкидланган қоидаларни қўпол равишда бузмоқдалар.

Совет парламентининг аъзолари грек демократларидан ўч олинаётганлигини кўриб, ниҳоят даражада ташвишланмоқдалар. Улар Греция халқининг, мамлакатдаги барча демократик ва ватанпарвар кучларнинг озодлик ва демократия учун олиб бораётган курашлари билан ўзларининг тамомила бирдам эканликларини билдирадилар.

СССР Олий Совети депутатларининг ҳаммасини ўз сафида бирлаштирган СССР парламент группаси Греция реакциясининг ўзбошимчалигини қатъиян қоралайди ва бошқа мамлакатларнинг парламент группаларини, шунингдек парламентлараро иттифоқни:

— Грециядаги хунтанинг грек ватанпарварларидан ўч олаётганлигига ва уларга нисбатан қонунсизлик қилаётганлигига қарши норозилик билдиришга,

— Бутун маданий инсониятнинг овозига қўшилиб, грек демократларига қарши қилинаётган репрессияларни ва таъқиботларни дарҳол тўхтатишни ва уларни озод этишни талаб этишга чақиради.

ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН МАҲСУЛОТНИНГ СИФАТИНИ, ПИШИҚЛИГИНИ ВА ИШЛАШ МУДДАТИНИ ҚУНТ БИЛАН ОШИРАЙЛИК

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини ошириш юзасидан Саратов области корхоналарида ишлаб чиқилган тадбирлар системасини жорий этиш ишини кучайтириш масаласини муҳокама қилди. Қабул қилинган қарорда Саратов ва бошқа областлардаги саноат корхоналарида шу системани жорий этишнинг кўп йиллик тажрибаси уннинг ғоят самарали эканлигини ҳамда техника тараққиётини жадаллаштириш, саноат буюмларининг пишиқлигини ва иш муддатини оширишда катта аҳамиятга эга эканлигини равшан исбот қилди, деб уқтириб ўтилади.

Шу билан бирга қарорда кўрсатиб ўтилганидек, мана шу прогрессив системани оммалаштириш ишлари етарли даражада активлик билан олиб борилаётгани йўқ. Баъзи министрликлар ва идоралар, айрим партия комитетлари бу ишда тегишинча қатъият кўрсатмаяптилар. Маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан амалий тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ишларига илмий тадқиқот ва конструкторлик ташкилотлари дуруст жалб этилмаяпти.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область партия комитетларига фан-техника тараққиётини кучайтириш, буюмларнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш, уларнинг пишиқлиги ва ишлаш муддатини ошириш тўғрисида партия XXIII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитети 1965 йил сентябрь Пленуми талабларини бажариш юзасидан ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш тавсия қилинади.

Бу соҳада Саратов область партия ташкилотининг, илғор саноат корхоналари коллективларининг маҳсулот сифатини оширишни таъминлаш тадбирлари системасини жорий этиш соҳасидаги тажрибаларидан кенг фойдаланиш таклиф этилади.

Тармоқ министрликларига Саратов области саноат корхоналари тажрибасини кенг ёйиш юзасидан амалий тадбирларни бажариш саноат буюмларининг сифати, пишиқлиги ва иш муддатини ошириш ишларида илмий тадқиқот ташкилотларининг ролини кучайтириш топширилди. СССР Министрлар Советининг Фан ва техника Давлат комитетига, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги стандартлар, ўлчов ва ўлчов асбоблари комитети ҳамда СССР Министрлар Советининг меҳнат ва иш ҳақи масалалари Давлат комитети билан биргаликда маҳсулот сифатини ошириш юзасидан Саратов области корхоналарида ишлаб чиқилган системани халқ хўжалигининг турли тармоқларида қўлланиш тартиби тўғрисида зарур методик материалларни тайёрлаш ва нашр этиш тавсия қилинди.

Марказий, республика, ўлка ва область газеталари ҳамда журналлари редакцияларига, радиоэшиттириш ва телевидение комитетларига ишлаб чиқарилаётган буюмлар сифати, пишиқлиги ва иш муддатини ошириш соҳасидаги саноат корхоналари коллективлари, партия ташкилотлари иш тажрибаларини системали равишда ёритиш таклиф этилди. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Матбуот комитети шу масалалар юзасидан кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган илмий оммабоп ва справка-техника адабиёти нашр этишни кўзда тутиши лозим.

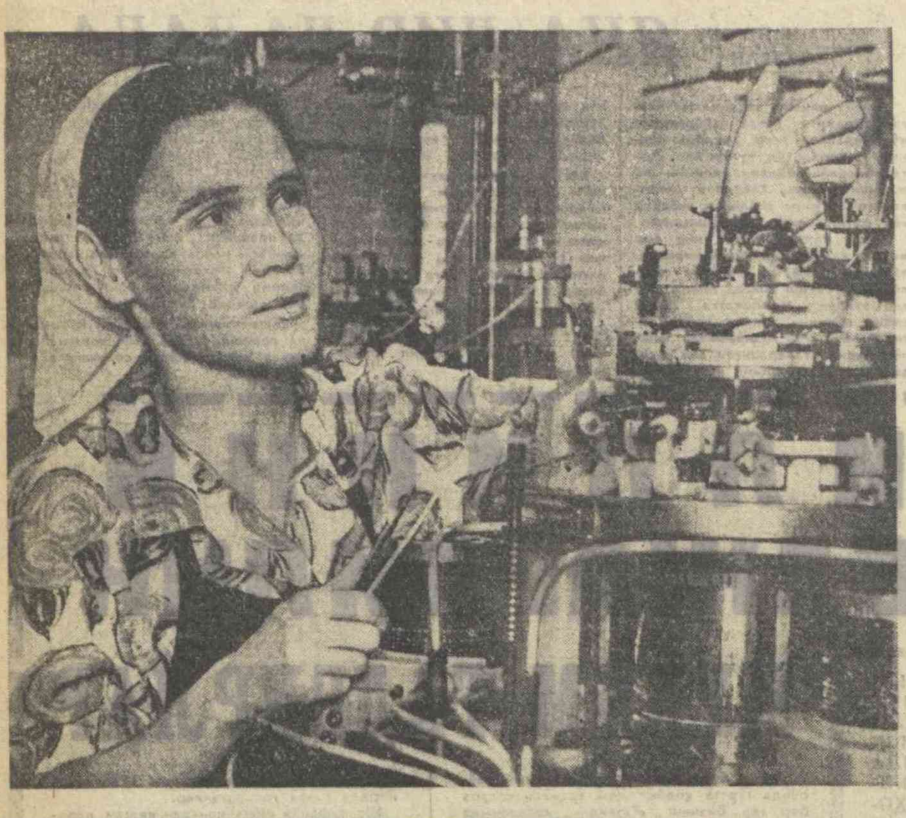

Ойшахон Ғозиева Қўқон пайпоқ тўқув-ип йигирув комбинатида 1944 йилдан буён баракали меҳнат қилиб келмоқда. У илғор тажрибаларни қунт билан ўрганади. Яқинда янги типдаги тўқув машинасида ишлашга кўчди. Бу машинанинг барча мураккаб жараёнларини пухта ўзлаштириб олди. Ҳозир шу машинада ишлаб, смена топшириқларини ортиқлаб бажаришга муваффақ бўлмоқда. Суратда: илғор ишчи Ойшахон Ғозиева.

В. Сироткин фотоси.

РАҲБАРЛИК КОНКРЕТ БЎЛСИН

(МЎЙНОҚ РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ)

Мўйноқ район партия конференцияси делегатлари район партия комитетининг биринчи секретари Қ. Қозоқбоевнинг ҳисобот докладини эшитдилар ва қизғин муҳокама қилдилар.

Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг съезддан кейинги Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошираётган коммунистларнинг ташаббускорлиги кучайди. Фан ва техника ютуқлари, илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга жорий қилишда анча ишлар қилинди. Бошланғич партия ташкилотлари ва кадрларнинг иш тажрибаси ошди. Кадрларни жой-жойига қўйиш коллектив равишда ҳал қилинмоқда. Райондаги 47 та бошланғич партия ташкилоти ҳисобда мингга яқин коммунист туради. Ҳисобот даврида энг илғор ишчи ва колхозчилардан 60 киши партияга қабул қилинди. Партия XXIII съезди қарорлари асосида партияга қабул қилиш ва коммунистларни тарбиялаш масалалари район партия комитети бюроларида тез-тез муҳокама қилиб турилди. Бошланғич партия ташкилотларининг роли оширилди. Хўжаликка партия раҳбарлиги яхшиланди. Партиявий ишларда жамоатчиликнинг ташаббусига алоҳида эътибор берилди. Партия сафига қабул қилиш ва коммунистларнинг шахсий ишларини қараб чиқиш юзасидан тузилган штатсиз комиссия партия комитетининг энг яқин таянчи бўлди.

Район коммунистлари юбилей йилида яхши ишладилар. Шу кунларда улар беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш, В. И. Ленин туғилган кунга юз йил тўлиши шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, элимизга кўпроқ балиқ овлаб топшириш учун курашмоқдалар. Район балиқчилари ўн ойлик балиқ овлаш топшириқларини ошириб адо этдилар. «Қозоқдарё» балиқ заводи, «Коммунизм» колхози, Мўйноқ, Учсой балиқ заводлари, «Память Ленина», «Октябрь 40 йиллиги» Калинин номли колхозларнинг балиқчилари ўн ойлик топшириқларини ошириб бажардилар. Шу завод ва колхозлардаги ўнлаб мотофлюга, кема капитанлари балиқ овлаш йиллик нормаларини аллақачон бажардилар.

Лекин планни барбод қилаётган заводлар ва колхозлар ҳам йўқ эмас. «Тўрлитов» балиқ заводи, «Амударё», «Партия XXII съезди» колхозларида балиқ овлаш топшириқлари ой сайин бажарилмаяпти. Механизациялашган усул билан балиқ овлашга эътибор берилмади.

«Октябрь 40 йиллиги» колхози партия ташкилоти секретари Қ. Маманов, «Қозоқдарё» балиқ заводининг 157-мотофлюга капитани С. Давбоев, район ижроия комитети раиси В. Кислов, «Тошсой» балиқ заводи партия ташкилоти секретари А. Осипов, балиқ-консерва заводи музлатиш цехи бошлиғи Е. Рахметов, район халқ контроли комитетининг раиси С. Дўсмагамбетов ва бошқа ўртоқлар музокарада сўзга чиқиб, хўжаликка партия раҳбарлигидаги ютуқ ва камчиликларни фактлар асосида анализ қилиб бердилар.

Улар Жанубий Оролда балиқ запасларини кўпайтириш имкониятлари бор эканлигини таъкидлашди. Уларнинг таъкидлашича, «Мақбалкўл», «Сарибос», «Дўмалак» каби кўлларда балиқ запасларини кўпайтириш мумкин. Лекин бу кўлларга канал қазиб сув келтиришда Автоном республика Министрлар Совети ёрдами зарур.

Бу йил балиқ овлашда қатнашган 23 кемадан 16 таси балиқ овлаш топшириғини бажармади. Колхозлар билан балиқ заводларида ҳар бир мотофлюгада тўрт одам ўрнига 3 одам ишлади. Бунинг устига, ёз пайтларида овланган балиқларни қабул қилишда жиддий хато ва камчиликларга йўл қўйилди. Балиқ заводлари балиқ овланаётган участкаларда қабул қилиш пунктларини ташкил қилмади. Оқибатда кўпчилик колхозларда овланган балиқлар 15-20 кунлаб қабул қилинмай, чириб қолди. Район партия ташкилотлари ана шу камчиликларни тугатишда ўз вақтида амалий ёрдам кўрсатмади. Делегатлар район экономикасини юксалтиришнинг конкрет масалалари юзасидан фикр ва мулоҳазаларини билдиришди, амалий таклифлар киритишди.

Конференцияда район партия комитетининг янги состави ва Қорақалпоғистон область партия конференциясига делегатлар сайланди.

* * *

Мўйноқ район партия комитетининг биринчи пленуми бўлиб ўтди. Пленумда ташкилий масалалар кўрилди. Қ. Қозоқбоев район партия комитетининг биринчи секретари, А. Тлеуов, Т. Хўжаметова ўртоқлар райком секретарлари қилиб сайландилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РАҚАМЛАР ҲИКОЯСИ

ТОШКЕНТ экскаватор заводи яқинда ўн мингинчи экскаваторни ишлаб чиқарди. Корхона ҳозирги вақтда мамлакатдаги барча иттифоқчи республикаларга ўз маҳсулотининг учдан икки қисмини, яъни йилига 600-700 та экскаватор жўнатмоқда.

ПАХТА ва кўрак териш, кўсак чувиш машиналари, пахтачиликка модернизациялаштирилган тракторлар фақат бизнинг республикамизда ишлаб чиқарилади. Мамлакатдаги бошқа пахта етиштирувчи республикаларга Ўзбекистон ҳар йили бир неча мингта пахта териш, кўрак териш ва кўсак чувиш машиналари, 3 мингтадан ортиқ тракторлар юбормоқда.

ЎЗБЕКИСТОН қўшни республикалар — Тожикистон, Туркманистон ва Қозоғистонга ҳар йили бир неча юз минг тонна аммиак селитраси юборади. Бундан ташқари, ана шу республикаларга ва Қирғизистонга бир неча минг тонна карбамид ва 70 минг тоннагача суперфосфат ҳам жўнатилади.

ҚЎШНИ республикаларга Ўзбекистон ҳар йили 10 минг тоннадан ортиқ олтингугурт кислотаси юборади. Ана шу республикаларга, шунингдек РСФСР, Украина, Озарбайжон ва Арманистонга Ўзбекистонда тайёрланадиган олтингугуртнинг 80 проценти жўнатилади.

ЎЗБЕКИСТОН барча иттифоқчи республикаларга ҳар йили мингларча тонна лак, эмал ва бошқа хил маҳсулотлар юборади.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА ҳозирги вақтда синтетик маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи саноат кенг миқёсда ривожланмоқда. Қўшни республикаларга, шунингдек РСФСРга ҳар йили бир неча юз тонна полихлорвинил жўнатилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОНДАГИ «Таштекстильмаш», «Подъёмник» заводлари РСФСР, Украина, Белоруссия, Грузия, Озарбайжон, Арманистон, Эстонияга бир неча юзта пилталаш, жуда кўп йигирув машиналари ва «ПК-100» маркали агрегатлар юбормоқда.

ЎЗ навбатида қардош республикалар ҳам Ўзбекистонга ҳар йили жуда кўп миқдорда саноат маҳсулотлари, машина ҳамда ускуналар юбормоқдалар. Бундан ташқари, республикамизга дон ва ун, қанд-шакар, мол ёғи, кийим-кечак, пойафзал, маданий моллар ва бошқа хил маҳсулотлар келтириляпти.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА ўрмон саноати маҳсулотлари ва ёғоч-тахтага талаб катта. Ўзбекистонга РСФСРдан ҳар йили жуда кўп миқдорда қоғоз, ёғоч ва тахта келтирилади.

ЎЗБЕКИСТОН цемент ва томга ёпиладиган тунукадан ташқари, ишлатиладиган дераза ойнасининг 60 процентини қардош республикалардан олиб турибди.

МЕТАЛЛ — саноат ва умуман халқ хўжалиги асосларининг асоси ҳисобланади. В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи республиканинг металлга бўлган эҳтиёжини қондира олмайди. Магнитогорск, Липецк, Амурдаги Комсомольск, Череповец шаҳарларидаги металлургия корхоналари, «Запорожсталь», «Азовсталь» комбинатлари ва Руставидаги металлургия заводидан Ўзбекистонга ҳар йили неча юз минг тонналаб қора металлар прокати, Урал корхоналари ва Липецкдан бир неча юз минг тонна трубалар келтирилади. Ўзбекистон кўп жойлардан, шу жумладан Қозоғистондан чўян, ферросплавлар, рангли металлар олади.

РЕСПУБЛИКАМИЗДА юк ва енгил автомашиналар ҳамда қишлоқ хўжалик техникаси учун зарур бўлган шиналар фақат ремонт қилинади. Юзларча минг дона янги шиналар эса Сибирдан, Ярославль, Воронеж шаҳарлари, шунингдек Волгабўйи ва Озарбайжондан келтирилади.

БИЗ Москва, Горький, Ульяновск ва РСФСРдаги бошқа шаҳарлар, Белоруссия, Украина ва Грузиядан ҳар йили бир неча мингта турли маркадаги автомобиллар оламиз.

Иқтисодий ислоҳот амалда

ОЙДИН ЙЎЛДАН

Комбинат плавлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчиб ишлай бошлаганига ҳали бир йил тўлгани йўқ. Лекин энди бутун коллектив фойда кўриб сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришнинг, маҳсулот харидоргирлигини оширишнинг ойдин йўлига тушиб олганимизни яхши билиб олди.

Шу сабабдан ҳам қўлга киритаётган муваффақиятларимиз ой сайин ўсиб бораётир. Натижада комбинат республика **Енгил саноат министрлигининг энг илғор корхоналари қаторидан ўрин олди.** Октябрь олди социалистик мусобақасида қўлга киритилган ютуқлар эвазига комбинат Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети ҳамда республика касаба союзлари Советининг **Эсдалик байроғи билан тақдирланди.**

Бу бежиз эмас. Мана, рақамлар ҳикоя қилсин. Улар корхонада техника-иқтисодий кўрсаткичлари қанчалик юксалганини кўрсатади. Айниқса, маҳсулот ишлаб чиқаришда кўриладиган фойда катта бўлаётир. Ўн ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш плани муддатидан 13 кун олдин адо этилди. Ой охирига қадар планга қўшимча 600 минг сўмлик маҳсулот, бошқача айтганда 51 тонна йигирилган ип, бир миллион жуфт пайпоқ ишлаб чиқарилди. Ҳозир ўн бир ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш планини ҳамма кўрсаткичлар бўйича бажариш арафасида турибмиз.

Энди маҳсулотимизнинг омборларда туриб қолиш ҳоллари бутунлай тугатилди. **Бу йил маҳсулотни реализация қилиш бўйича ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 12,5 процент ўсишга эришдик.**

Йил бошидан буён планга қўшимча равишда кўрган фойдамиз 103 минг сўмдан ошиб кетди. Натижада моддий рағбатлантириш фонди пландаги 231 минг сўм ўрнига 281 минг сўмни, социал тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди пландаги 73 минг сўм ўрнига 89 минг сўмни, ишлаб чиқаришни ривожлантириш фонди 220 минг сўм ўрнига 233 минг сўмни ташкил этди.

Йил давомида қирқдан ортиқ янги нусхадаги пайпоқлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Биринчи сорт пайпоқ ишлаб чиқариш пландаги 88,5 ўрнига қарийб 90 процентни ташкил этаётир.

Ҳозиргача 20 тоннага яқин тола иқтисод қилиб қолинди. Тўққиз ойда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг ўша давридагидан 10 процент ортиқ бўлди. Ҳар бир ишчининг ўртача маоши ўтган йилдагига нисбатан 9 процент ошди.

Бундан ташқари комбинатда йил якуни бўйича ҳар бир ишчига қўшимча равишда 12 кунлик иш ҳақи миқдорида мукофот бериш планлаштирилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси иқтисодий ислоҳот натижаси, унинг шарофатидир.

Хўш, қисқа муддатда шундай юксак кўрсаткичларни қандай қўлга киритишга муваффақ бўлдик? Қандай тадбирларни амалга ошириш эвазига? Ҳа, бу ютуқлар комбинат янги системага ўтиши билан ўз-ўзидан қўлга кириб қолгани йўқ. Катта ишлар амалга оширилди. Бутун коллектив иқтисодий ислоҳотнинг моҳиятини тушунган ҳолда шавқ-завқ билан ишлай бошлади.

Аввало, иқтисодий ислоҳотга тайёргарлик даврида жуда катта тушунтириш ишлари олиб борилди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар кирим билан чиқимнинг фарқини сарҳисоб қиладиган бўлдилар. Махсус инженер-техниклар группаси цех ва ишлаб чиқариш участкаларини хўжалик ҳисобида ишлашга кўчириш, ишчиларни мукофотлаш, техника-иқтисодий кўрсаткичларнинг кунлик ҳисобини олиб бориш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Маҳсулотларнинг харидоргирлигини ошириш, янги хилларини ўзлаштириш бўйича комбинатда ишлаб чиқариш лабораторияси ташкил этилди. Харидорларнинг талаби ўрганилди.

Йил бошидан комбинат планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчиши билан бутун цех ва участкалар хўжалик ҳисобида ишлашга ўтказилди.

Кўрсаткичлар қайта кўриб чиқилди. Илгари ҳар бир ишлаб чиқаришга 20 тача кўрсаткич белгилаб берилар эди. Энди комбинат план бўлими ишлаб чиқариш участкаларига фақат беш-олтитагина, яъни рентабеллик, кўриладиган фойда, меҳнат унумдорлиги, маҳсулот реализацияси сингари кўрсаткичларни белгилади. Қолган кўрсаткичлар цехларнинг ўзида ички имкониятларга қараб чамаланади. Комбинат хўжалик юритишнинг янги усулига ўтиши билан мукофотлаш шартлари ҳам қараб чиқилди. Илгари ялпи маҳсулот плани ошириб бажарилгандагина мукофот ажратилган бўлса, эндиликда реализация планининг бажарилишига қараб мукофот белгиланмоқда. Бу маҳсулот харидоргирлигини ошириш имконини бераётир. Ишчи ва хизматчиларимиз бу йил ўтган йилнинг шу давридагидан қарийб 2,5 баравар кўпроқ мукофот пули олдилар. Илгари мукофотдан бебаҳра бўлиб қоладиганлар кўп бўларди. Энди ҳамма касбдаги ишчи-хизматчилар мукофотланмоқда.

Биз маҳсулотларимизнинг харидоргирлигини ошириш мақсадида ускуналарни янгилаш йўлидан бораётирмиз. Яқин 2-3 йил ичида йигирув фабрикамизни тамомила реконструкциядан чиқарамиз. Бундан ташқари бизда ҳар куни етакчи мутахассислар иштирокида ўтган куннинг иш натижаларини таҳлил қилиш, камчиликларни ўша заҳоти бартараф этиш одат тусига кириб бормоқда. Биз маҳсулот сифатини, харидоргирлигини кўтариш, омборларда туриб қолишига чек қўйиш, бундан буён ҳам ишчилар манфаатдорлигини ошириш йўлидан бораверамиз.

Ф. ҚОДИРОВ,
Қўқон ип-йигирув-пайпоқ тўқув комбинатининг директори.

П. ЧЖЕН,
иқтисодий ишлар бўйича директор ўринбосари.

ХУШХАБАРЛАР ОҚИМИ

КОЛХОЗЛАРДА МЕЛИОРАЦИЯ СИСТЕМАЛАРИ ҚУРИЛМОҚДА

БУХОРО областининг Қоракўл районидаги пахтачилик колхозлари жойлашган 24 минг гектарли суғориладиган массивда областда биринчи кичик мелиорация системалари қурила бошланди. Ҳозир Бухоро областида 13 та бирлаштирувчи йирик коллектор реконструкция қилинмоқда. Бир вақтда, умумий узунлиги қарийб 200 километрга борадиган бешта янги кучли қуритиш системаси қурилмоқда.

Ирригаторлар мелиорациянинг энг самарали усули бўлмиш вертикал дренаждан шўрхок тупроқларни тозалашда фойдаланмоқдалар. Когон районидаги қарийб 5 минг гектар майдоннинг шўрини қочирган инженерлик системаси ишлаб турибди.

ҒАЛЛАКОРЛАР ҒАЙРАТИ

МИРЗАЧЎЛДАГИ йирик ғаллакор «Ударник» совхози далаларидан сўнгги сеялкалар чиқиб кетди. Механизаторлар кузги ғаллани экиб бўлдилар. 24 минг гектардан зиёд далага машҳур «Унумли арпа», «Қизил шарқ» ва «Безостая» навли буғдой экилди. Хўжалик ғалла экиладиган майдонларнинг ҳаммасига биринчи марта фақат кузги дон экди.

Ғалла экилган майдонларда дон униб чиқа бошлади.

ЛЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

Тошкентда республика лекторларининг семинари ўз ишини бошлади. Бу йиғинда Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган материалларни пропаганда қилишга доир актуал масалалар муҳокама қилинади.

Беш кун давом этадиган семинарда республиканинг атоқли олимлари, малакали мутахассисларнинг суҳбатлари тингланади. (ЎзТАГ).

ШАҲРИМИЗ КЎРКИ

ДЕПУТАТ МИНБАРИ

Республикамизнинг энг жанубий шаҳри Термиз ўзининг узоқ тарихига эга. Унинг ёши икки минг йилдан ортиқроқдир. Бу давр ичида шаҳарга турли тоифалар ҳукмдорлик қилдилар. Бироқ шаҳар қиёфаси сезиларли ўзгармади, унинг аҳолиси оч-яланғоч ва ҳақ-ҳуқуқсиз қолаверди. Фақат Совет ҳокимияти йилларида бу ерда улкан ўзгаришлар юз берди.

Ярим аср мобайнида шаҳар қайта туғилди: Сурхондарё областининг маъмурий, саноат ва маданий маркази бўлган янги Термиз қад кўтарди. Шаҳар Совети, бутун республикада бўлганидек, Термиз шаҳрида ҳам унинг экономика ва маданиятини ривожлантириш борасида берилган жуда катта имкониятлардан фойдаланиб бу ерда қурилиш ва ободончилик ишларини кенг йўлга қўйиб юборди. Ҳозир уларнинг мевасини кўриб турибмиз. Бугунги кунда шаҳарда ўнлаб саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотлари мавжуд. Янги техника билан жиҳозланган пахта тозалаш заводларимиз фақат Иттифоқ тўқимачилик корхоналаригагина эмас, балки хорижий мамлакатларга ҳам аъло сифатли маҳсулот етказиб бермоқда.

Шаҳар кўп тармоқли хўжаликка эга. Термиз дарё порти кейинги пайтларда беқиёс кенгайди. Ҳозир уни мамлакатимизнинг жанубий дарвозаси деб аташади. Темир ва ҳаво йўллари Термизни мамлакатимизнинг жуда кўп шаҳарлари билан бирлаштирган.

Сўнгги йилларда шаҳарда уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилишига катта эътибор берилди. Полиграфия комбинати, автобус-таксомотор комплекс парки, «Ўзбекистон» кинотеатри, тўрт қаватли мактаб биноси ва бошқа объектлар қад кўтарди. Шаҳарда ўз «Черемушка»миз — икки ва тўрт қаватли уй-жой вужудга келтирилди. Катта ва кенг кўчалар пайдо бўлди. Шаҳарнинг маркази ҳам қайта қурилди. Бундан 5—6 йил олдин у ерда бўлган киши энди уни таний олмайди.

Ободончилик ва қурилишни кенг авж олдириш, аҳолига маданий-маиший ва транспорт хизматини яхшилаш каби масалалар шаҳар Совети сессияларида, ижроком мажлисларида тез-тез муҳокама қилиниб, қабул қилинган қарорларни амалга ошириш чоралари кўрилмоқда. Бу ишларда доимий комиссияларнинг аъзолари, депутатлар, жамоатчи активлар шаҳар Советига катта ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳозирги пайтда шаҳар Советининг 139 депутати бўлиб, уларнинг аксарияти саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва халқ хўжалигининг бошқа муҳим участкаларида намунали ишламоқдалар. Шу нарса қувончлики, депутатлар шаҳар Совети олдида турган масалаларни ҳал этишда активлик кўрсатмоқдалар. Улар кенг оммага таяниб, коллектив ақл-идроки билан иш кўрмоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммаси шаҳар Советининг фаолиятида жамоатчилик асосларининг кенг қулоч ёйишига хизмат қилмоқда. Бизда 11 та доимий комиссия бор. Улар турли масалалар билан шуғулланиб, ҳаётнинг ҳамма соҳасига аралашадилар. Қурилиш ва ободончиликни тезлаштириш, ёшларни тарбиялаш, уларни ишга жойлаштириш, маданий-маиший хизмат корхоналари устидан назорат ўрнатиш, янги уй-жойларни тақсимлаш ва бошқа жуда кўп масалалар шулар жумласидандир.

КПСС XXIII съезди қарорларини изчил амалга ошириш, юбилей йилини муваффақиятли якунлаш — ҳозир депутатларимиз олдида турган энг муҳим вазифадир. Шаҳар саноати ходимлари йиллик ишлаб чиқариш планини муддатидан олдин 25 декабрда бажариш учун курашмоқдалар. Ҳозирги натижалар чакки эмас. Шаҳар саноат корхоналарида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, ана шу йўл билан пландан ташқари 138 минг сўм фойда олиш учун кураш қизитиб юборилган. Қурувчиларимиз эса универмаг, ётоқхона, 10 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой биносини қуриб, фойдаланишга топшириш мажбуриятини олганлар. Кўпгина саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари ойлик планини ошириб бажармоқдалар. Бу уларнинг йиллик планни муддатидан олдин бажариш тўғрисида берган аҳдларига гаровдир.

Қурилиш ишларимиз қай даражада бораётганлигини ушбу фактларда ҳам кўрса бўлади. Бу йил шаҳар ободончилиги учун 266 минг сўм ажратилган эди. Бу маблағ тўла ўзлаштирилди. Шуни ҳисобга олиб, область ижроия комитети маҳаллий бюджетдан ана шу ишга яна 200 минг сўм ажратди. Биз бу маблағ ҳисобидан шаҳримиз чиройини янада очиш, унинг санитария-ободалигини янада яхшилаш учун қатор амалий тадбирлар белгиладик. Бу тадбирлар шаҳар Советининг махсус сессиясида кўриб чиқилди. Сессия қатнашчилари юбилей йилини катта зафарлар билан якунлаш учун барча имкониятлар мавжудлигини яна бир бор таъкидладилар. Улар имкониятларни тўла ишга солиш тадбирларини белгиладилар.

Шаҳримиз қиёфаси тез ўзгариб бормоқда. Бугунги кунда унинг жамоли гўзал. Лекин унинг эртаси янада порлоқдир. 1968 йилда Термизда қурилиш янада авж олади. Область сиёсий маориф уйи қурилади. Ҳозироқ бу қурилишнинг пойдевори тикланган. 800 ўринли кенг экранли кинотеатр, катта мактаб, Советлар уйи, радио эшиттириш уйи қурилади. Қурилиш техникуми, Термиз қишлоқ хўжалик техникуми учун янги корпуслар солинади. Шунингдек, тўқимачилик фабрикаси қуриш ҳам планлаштирилган. Шундай қилиб, бундан буён ҳам шаҳримизда ободончилик ва қурилиш беқиёс кенгайиб боради. Мана шу вазифаларни бажаришда шаҳар Совети ва унинг атрофига уюшган депутатлар ташаббус кўрсатиб ишлайдилар. Бу билан улар коммунизм қурилишига муносиб ҳисса қўшадилар. Депутатлик бурчини шараф билан оқлайдилар.

Т. ХУЖАҚУЛОВА,
Термиз шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

ҲАР БЕШ КИШИДАН БИРИ ЯНГИ УЙЛИ БЎЛДИ

Тошкент шаҳар Советининг 28 ноябрда бўлган сессиясида депутатларнинг нутқлари кўп тармоқли шаҳар хўжалигини ривожлантириш тўғрисида, аҳолининг ўсиб бораётган маданий-маиший эҳтиёжларини энг кўп даражада қондириш тўғрисида ғамхўрлик билан суғорилган эди.

Депутатлар беш йилликнинг қолган уч йилида республика пойтахтини ривожлантириш планлари ва шаҳарнинг 1968 йилга бюджетини муҳокама қилар эканлар, шаҳарда зилзила оқибатлари тез тугатилаётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Тошкент бинокорлари икки йил мобайнида қардош республикалар — Москва ва Ленинград ёрдамида 2 миллион квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширдилар. Икки йил мобайнида шаҳардаги аҳолининг ҳар беш кишидан бири янги уйга кўчиб кирди.

Сессияда мактаблар, болалар, медицина ва маданий-маиший муассасалар қурилишининг юксак суръатлар билан бораётганлигини кўрсатувчи кўпдан-кўп рақамлар тилга олинди. Кўчалар ва майдонларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш юзасидан катта ишлар қилинди.

Сессия беш йилликнинг охирига қадар шаҳар хўжалигини ривожлантириш планини, шаҳарнинг 1968 йилги бюджетини, шунингдек 1966 йилги бюджетнинг ижроси ҳақидаги ҳисоботни тасдиқлади.

Ўзбекистон пойтахтининг беш йиллик учинчи йилига мўлжалланган маҳаллий бюджети қарийб 255 миллион сўмни ташкил қилади. Бу ўтган йилдагидан 30 миллион сўм кўпдир. Яқин уч йил мобайнида халқ хўжалигининг барча тармоқлари кенг ривожланади.

(ЎзТАГ).

МЎЪЖИЗАЛАР МАКОНИ

Навоий номли халқ кутубхонаси республикамиз пойтахти Тошкентнинг энг йирик маданият ўчоқларидан биридир. Бу мўъжизалар маконининг бойликларидан баҳраманд бўлмаган зиёли бизда кам бўлса керак. Республикамизнинг кўҳна кутубхоналаридан бири бўлган бу маконда кўплаб олимлар, зиёлилар ўз билимларини оширишган. Ҳозир ҳам у минглаб студентлар, илмий ходимлар учун билим манбаи бўлиб хизмат қилмоқда.

Яқинда кутубхона коллективи ажойиб учрашув ўтказди. Бу ерга кутубхонанинг энг кекса ветеран ўқувчилари таклиф қилинди. Улар ёш китобхонлар билан суҳбат ўтказиб, ўзларининг билим чўққиларини эгаллашларида Навоий номли кутубхонанинг бебаҳо роли ҳақида фахр ифтихор билан гапиришди. Чунончи, академик Т. Н. Қори-Ниёзов, тарих фанлари докторлари Х. Иноятов, Р. Аминова, СССР халқ артистлари Г. Измайлова, Л. Сарымсоқова ва бошқа ўртоқлар кутубхона ва унинг тиниб-тинчимас, меҳрибон коллективи аъзоларига чуқур миннатдорчилик билдиришди.

Кутубхона директори Жамила Тожиева эса ўзи раҳбарлик қилаётган билим маконининг Совет ҳокимиятининг ярим асри мобайнида босиб ўтган йўли, республикамиз фани ва маданиятига қўшган ҳиссаси ҳақида учрашув қатнашчиларига сўзлаб берди.

ҲОЗИРЖАВОБЛИК

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

Куни кеча матбуотда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақа бошлаган илғор коллективларнинг ташаббусини маъқуллаганликлари ҳақидаги қарори босилиб чиққан эди. «НАМАНГАН ҲАҚИҚАТИ» шаҳар газетаси ўзининг сўнгги сонини ана шу буюк ватанпарварлик ҳаракатини авж олдириб юборишга бағишлади.

Партия XXIII съездининг делегати, химия заводи партия ташкилотининг секретари З. Ветрова, шаҳар комсомол комитетининг секретари К. Жўраев, шаҳар партия комитети саноат бўлимининг мудири С. Фахриддинов ҳамда шаҳар корхоналари ишчиларидан П. Жўраев, Р. Асанов, Л. Мамадалиев, И. Шомирбоев ва бошқа ўртоқларнинг мақолаларида Наманган меҳнат аҳли Улуғ Октябрь 50 йиллигига бағишланган меҳнат вахтасини давом эттириб, беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари адо этишга аҳд қилганлиги баён этилади. Газетанинг шу сонидаги материаллар В. И. Ленининг «Меҳнат унумдорлиги янги ижтимоий тузумнинг енгиб чиқиши учун оқибат натижада энг муҳим, энг асосий нарса» деган доҳиёна фикрини изоҳлашга қаратилган.

ТАЛАБЧАНЛИК ЙЎҚ

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони»). Бу йил Сурхондарёда пахта йиғим-терими бошқа йиллардагига қараганда анча барвақт бошланди. Ўнлаб хўжаликлар Октябрь ойининг биринчи ярмидаёқ пахта тайёрлаш планларини бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Пахтани барвақт ва қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш деҳқонларнинг фақат бу йилги ютуғи бўлиб қолмай, келаси йил ҳосилига мустаҳкам пойдевор яратиш ишларини эрта бошлаб юбориш имконини ҳам беради, кузги-қишки ишларни агротехника қоидалари асосида ва ўз муддатида ўтказиб олган хўжаликлар йил сайин муттасил мўл ҳосил етиштирадилар.

Буни яхши англаб олган Жарқўрғон районидаги «Социализм», «Москва», «Қизил Октябрь», Шўрчи районидаги «Шарқ юлдузи», Жданов номли колхозлар ва Шеробод районидаги «Янгиобод» совхозининг миришкор деҳқонлари далаларни ҳосилдан тозалаш, ер очиш ва кузги шудгор ишларини қизғин бошлаб юбордилар. Бу хўжаликларда барча дала ишлари — майдонларни ҳосилдан тозалаб, ғўзапоя юлиш ва шудгорлаш ишлари конвейер усулида олиб борилаяпти. Жумладан, «Янгиобод» совхозида (директори ўртоқ Ч. Қувондиқов) иш олти цикл билан бажарилаяпти. Энг олдин кўрак юладиган машиналар ва подборщиклар пайкалга киради. Унинг кетидан ишчилар эгатма-эгат юриб чаноқда қолган, ерга тўкилган пахталарни териб чиқадилар. Сўнгра ғўзапоя юладиган агрегатлар ишга тушади. Булар кетидан транспортчилар бригадаси кириб далани ғўзапоядан тозалайди ва майдонларга маҳаллий ўғит сепиб кетади. Гражданавиациясининг учувчилари осмондан минерал ўғит сочдилар. Сўнгра эса ҳайдов тракторлари кузги шудгорни бошлайдилар. Бу ерда прогрессив усул билан кейинги 2 кунда 150 гектар майдон ҳосилдан тозаланди ва 80 гектар ер сифатли шудгор қилинди.

Бироқ, областдаги колхоз ва совхозларнинг қарийб 90 процентида ҳанузгача келгуси йил ҳосилига тайёргарлик ишлари бошланганича йўқ. Ўтган йили пахтакор хўжаликларининг ҳаммаси ноябрь ойининг иккинчи ярмида кузги шудгорни бошлаб, бу муҳим агротехника тадбирини декабрь ойида тўла тугаллаган эдилар. Шу билан бирга шудгорлашдан олдин пахта майдонларининг деярли тенг ярмига маҳаллий ва минерал ўғитлар аралашмаси солиб чиқилган эди. Ўтган йил кузида қилинган муҳим иш бу йил қандай самара берганини ҳамма кўриб ва сезиб турибди.

Бу йил негадир кузги энг зарур агротехника тадбирлари асоссиз равишда пайсалга солинмоқда. Далаларни ҳосилдан тозалаш ва шудгорлаш ишлари ўзибўларчиликка ташлаб қўйилмоқда. Қайси хўжалик бошлиғи билан гаплашсангиз «шудгорлаш учун тайёр ер йўқ» деб баҳона қилишади. Хўш, ерларга нима бўлди? Сабзавот экинлари ва маккажўхоридан бўшаб қолган 3000 гектардан зиёд ер нега шудгорланмаяпти?

Асосий сабаб шундаки, кўпчилик хўжалик раҳбарлари бегамлик ва бепарволикка берилиб, юқоридан топшириқ берилишини кутиб ўтирибдилар. Бу йил область бўйича 65 минг гектар ердаги ҳосил машиналар билан териб олинди. Ҳозирги кунда бу майдонлардаги кўпчилик участкаларда кузги-қишки ишларни жадал бошлаб юбориш мумкин. Аммо, шундай қилинмаётир.

Шаҳрисабз район «Узсельхозтехника» бирлашмаси коллективининг кузги-қишки ишларни қисқа муддатларда ўтказиб, янги йил ҳосилига пухта ҳозирлик кўриш ҳақидаги конкрет тадбирлари ва ажойиб ташаббуси Сурхондарё областида ҳанузгача кенг ёйилмаяпти. Ўзкомпартия Марказий Комитетининг бу ташаббусни маъқуллаб қабул қилган қарори айрим район «Узсельхозтехника» бирлашмаларида ҳанузгача атрофлича ва чуқур муҳокама қилингани йўқ.

Республиканинг энг жанубида жойлашган Сурхондарё областида далаларни ҳосилдан тозалаш ва кузги шудгор ишларини қисқа муддатларда юқори сифатли қилиб тугаллаш учун барча имкониятлар мавжуд. Бу ишда фақат талабчанлик ва ташкилотчилик етишмаяпти, холос.

А. ХАЛИЛОВ.

ШАХМАТ

ФЕСТИВАЛЬ ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон биринчи шахмат фестивалининг финал мусобақалари бир вақтнинг ўзида республика чемпионати деб эълон қилинган эди. Бинобарин, навбатдаги, яъни эркаклар ўртасидаги 32-чемпионат 60 кишидан, аёллар ўртасидаги 26-чемпионат эса 30 кишидан иборат составда ўтказилди.

Эркаклар ўртасидаги чемпионат қатнашчилари орасида тўрт спорт мастери, мастерликка номзодлар ва кўпгина қобилиятли ёш шахматчилар бор эди. Ҳеч қайси биринчилик бундай кучли ўйинчиларни жамлай олган эмас. Улкан юбилейга аталган мусобақада ҳаммаси бўлиб тўққиз тур ўйналди. Қизиғи шундаки, қатнашчилар 59 кишининг қайсилари билан учрашишларини билмасдилар. Швейцарияча система бўйича ўтказилган мусобақада тур сайин очколари кўпайган шахматчилар ўзаро беллашавердилар, «қолоқ»ларга ҳам рақиб топилиб турди.

Охирги учрашувлар олдидан мукофотли биринчи уч ўринга ўн киши даъвогарлик қилиб қолди. Шулар ўртасида кескин кураш бўлди: Развалеев Лазаревни, Бирбрагер Горшковни, Мухин Рудерферни енгди, Воронов — Борисенко ўйини дуранг бўлди. Олдинги ўринлар тақдирини ана шу учрашув натижалари ҳал қилди. 9 имкониятдан еттитадан очко олган ёш шахматчилар Виктор Воронов билан Николай Развалеевлар биринчи ва иккинчи ўринларни бўлишиб олдилар. Республика чемпиони унвони Вороновга берилди. 3, 4, 5, 6-ўринларни СССР спорт мастерлари Г. Борисенко, Е. Мухин, И. Бирбрагер ва қўқонлик мастерликка номзод А. Хан ўзаро бўлиб олишди. Мусобақа шартига кўра уч голиб: Воронов, Развалеев ва Г. Борисенко 7 декабрда Харьковда бошланадиган СССР шахмат фестивалининг финал мусобақаларида иштирок этадилар.

Биринчи уч ўринни эгаллаган ғолиблар Ўзбекистон спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи республика Советининг диплом ва совғалари билан тақдирландилар. «Совет Ўзбекистони», «Ёш ленинчи», «Ленин учқуни», «Тошкент ҳақиқати», «Ўзбекистон физкультурачиси» газета редакциялари ва «Спартак», «Пахтакор», «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятлари махсус мукофотлар таъсис этган эдилар. «Совет Ўзбекистони» газетасининг мукофоти республика чемпиони Виктор Вороновга топширилди.

Аёллар турнирида ҳам кураш қизғин ўтди. Халқаро мастер Валентина Борисенко, республика терма командасининг аъзолари Лариса Пинчук, Л. Вихарева, Татьяна Коваль, Люся Гольдман, Роза Портонлар бошқалардан устун эканликларини яна бир бор кўрсатдилар. Республика чемпиони В. Борисенко унвонини бу сафар ҳам ўз қўлида сақлаб қолди. Л. Пинчукка иккинчи ўрин тегди. Учинчи ўрин эса Вихаревага берилди. Бу уч шахматчи диплом, қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар ва шу йилнинг 7 декабрида Сочида бошланадиган СССР шахмат фестивалининг аёллар турнирида иштирок этиш ҳуқуқига эришдилар. Фестивалнинг якунловчи учрашувлари давомида олмалиқлик мастерликка номзод ака-ука Аъзамовлар, самарқандлик Нодира Шарипова, эркаклар турнирида муваффақиятли қатнашган 16 яшар қиз Алла Миртичян ва бошқа бир неча ёшлар мақтовга сазовор бўлдилар.

Икки юз мингга яқин ҳаваскор иштирок этган биринчи фестивалимиз яхши натижалар билан якунланди.

М. МУҲИДДИНОВ,
Ўзбекистон ССР шахмат Федерациясининг раиси.

ХИЁБОН ТАРОНАЛАРИ

ТАҚРИЗ

«Хиёбон». Отахон шоиримиз, драматург, олим марҳум Мақсуд Шайхзоданинг ҳаётлигида тайёрлаган сўнгги тўплами ана шундай номланган. Устознинг ҳар бир шеърий тўпламига қўйилган унвон, шоир ижодининг маълум бир палласига хос ғоявий-бадиий мундарижани ифодалаганидек, мазкур мажмуага ҳам «Хиёбон» деб ном берилиши бежиз эмас, албатта. Мақсуд Шайхзода қўлимиздаги шеърий тўпламга ёза бошлаган сўз бошида шундай деган эди: «Бу китоб ўзи бамисоли хиёбондир, бу йўл юришларнинг файзи, кезишларнинг завқи, курашнинг машаққати, ҳижронларнинг алами ва висолларнинг қувончига гувоҳ бўлган дарахтларнинг қучоғидай умр бўйлаб узайиб бормоқда».

Дарҳақиқат, тўпламга киритилган шеърларни мутолаа қилар эканмиз, Шайхзоданинг ижодий хиёбони на қадар узайиб, улғайиб, ғоявий-бадиий юксалиб бораётганлигига тушунча ҳосил қиламиз. Шоир бу тўпламдаги нафис, баркамол ва сероҳанг тароналарда В. И. Ленинни, шонли партиямизни, муқаддас Ватанни, буюк Октябрдан туғилган улуғвор зафарларни, халқимизнинг баҳодирона меҳнати ва ярaтувчилик қудратини, халқлар дўстлигини, тинчлик ғоясини ва Коммунизм қурилишининг буюк режаларини қуйма мисрали байтларда тараннум этади.

Шайхзоданинг шеърият олами чуқур гуманистик ҳиссиётлар, инсон фикрлари, ақлий курашлари, олам ва коинот сирларини, асрий ҳаётий жумбоқларни ечишдаги ижодий журъатлар билан тўла. «Хиёбон»нинг мавзу доираси ҳам бой ва ранг-баранг бўлиб, шоир шеърларни қуйидаги туркумларга ажратган: «Ҳар коммунист — офтобнинг ходими», «Овозим», «Шеърият диёрин шоирларимиз», «Эллар ва диллар» кабилардир. Буларда шоир Ленин даҳосини, улуғвор маънавий таъсири қувватини, шонли партиямизнинг ташкилотчилик ва раҳнамолик ролини, Октябрнинг шарафини серзавқ ва оташин мисраларда юксак нафосат ила тараннум этган. Башарнинг тақдирини, халқларнинг курашини, самимий, одамий дўстликни, оддий меҳнаткаш инсонга муҳаббат туйғуларини, дунёмизнинг иқболини куйлайди.

Ленин ҳақида энг кўп ва хўб шеърлар яратган Шайхзода, «Хиёбон»га ҳам улуғ доҳий ҳақида ёзган ўтли тароналаридан ўндан ортиғини киритган. Шоир бу шеърларида ҳам буюк инсоннинг шахси ва даҳосига хос бўлган улуғвор башарий фазилатларнинг янгидан-янги жиҳатларини бадиий содда мисраларда ишонарли қилиб ва самимий дилдан куйлайди. Ленин ва Октябрь—бир бутун тушунча («Октябрь қўшиғи»), Ленинининг улуғвор ғоялари — шоирлар шеъри учун туганмас илҳом манбаи («Ҳайкаллар»), Ленин ғоялари — башар умри қадар абадий барҳаёт («Лениннинг умрига қўшилди бир йил...»); Ленин асарлари—коммунизм ижодкорлари учун нурафшон йўлланма ва оқилона қўллачма («Лениннинг кутубхонаси»); Ленин асарлари — коммунизм комуси («Мен Лениннинг китобхониман»); Ленин—энг буюк инсон («Ленин имзоси»), Лениннинг мужассам сиймоси — башар истиқболининг сўнмас йўлчи юлдузи («Зичалойлар»); оддий меҳнаткаш инсоннинг Ленинга нисбатан қайноқ муҳаббати — абадий жўшувчи булоқ («Гулдаста»); Ленин энг буюк инсонпарвар («Лениннинг меҳри»). Айниқса «Келажакнинг саволларига жавоб» шеърида, шоир Ленин ҳақидаги тароналарига сингдирилган ғоя ва бадиий муддаонинг муштарак жиҳатларини жамлаб, унинг юксак шеърий таърифини чизишга эришади:

> **Йилларимиз ўтади, таҳликалар кетади,**
> **Башарият ўз олтин китобини битади.**
>
> **Аммо...**
> **аммо—**
> **Ушанда ҳам зурётлар**
> **Давримизнинг жозибасига**
> **Угрилиб, суқ билан қарар,**
> **Енгиллатиб биз уларнинг**
> **сўроқларин,**
> **Тўлдирайлик ўзимиз**
> **Анкетанинг варақларин.**
> **—Қачон яшаб ўтдингиз?**
> **—Йигирманчи асрда.**
> **—Сиёсий қарашларингиз?**
> **— Ленинизм деб билинг.**
> **—Эргашган устозингиз?**
> **—Ленин!**
> **—Ҳаққингиз, овозингиз?**
> **—Ленин!**
> **—Уқиган дарсхонангиз?**
> **—Ленин...**
> **—Асрингизнинг мазмуни, руҳи, тавсифи?**
> **—Ленин!**
> **—Замонангиз сарлавҳаси, ютуқлар сири?**
> **—Ленин!**

Бу ва Ленин даҳоси ҳақида келажак авлодларга алтилажак дунё-дунё мазмунни сингдирган ана шундай мутафаккирона қуйма мисралар шоир хаёлининг жиловсиз парвози эмас, балки, ҳар бири тарихий ҳақиқат ўти ва сўнмас ҳаётийлик нафаси билан йўғрилган чинакам ва асл бадиийлик касб этолган лирик обидалардир.

Тўпламдаги «Хиёбон» шеърини, шоир босиб ўтган катта ва мураккаб ижодий йўлнинг ўзига хос якуний ифодаси дейиш мумкин. Шеърни мутолаа қилар экансиз, узоқ ва сермашаққат ижодий жараённи бошидан кечирган, аммо, умрининг қай палласи қандайин шароитда кечганлигига қарамасдан бадбин кайфиятларга ғарқ бўлишдан сақланган, кўнглида ҳамиша олам ва инсон ишқи, собит, мангу ёшлик ҳаваси жўш уриб турган, қудратли оптимист, ўзининг ҳаётдаги ўрни, роли ва қадрини чуқур ҳис қилишга қодир тетик, сахий қалб соҳиби бўлмиш донишманд мутафаккир инсон, гражданин—шоир қиёфаси кўз олдингизга келади:

> **«Умрим йўли бир хиёбон дей ўйладим,**
> **Шу туфайли боғу чаман куйин куйладим.**
> **Шаҳарларим кўчаларин тинчмайин кездим,**
> **Дарахтларнинг сони қадар мисралар тиздим...»**

Шоирнинг ўзи айтганидек:

> **Шоир қалбин дарчаларидан**
> **Талай товуш келиб киради.**
> **Худди борлиқ парчаларидан**
> **Яратилар дунё сурати.**
> **(«Шоир қалби дунёни тинглар»).**

Хуллас, оташин шоиримизнинг ҳамиша тетик, ҳамиша мислсиз оҳанг ва куйларга тўлган, ҳикматли фикрлар ва нозик туйғуларга бой бўлган «Хиёбон»и ўзбек шеърияти хазинасига қўшилган бебаҳо ҳисса бўлди. Дарвоқе муаллифнинг ўзи айтганидек:

> **Шеърият диёрин шоирларимиз,**
> **Ҳар уй, ҳар кўнгулга байтлар бўлсин ёр!**
> **Элга дастёр бўлса шеърларимиз,**
> **Демакки, умримиз ўтмабди бекор!**

Муҳсин ЗОКИРОВ,
филология фанлари кандидати

Яқинда Оққўрғонда Улуғ Ватан уруши жангларида қаҳрамонона ҳалок бўлган жангчилар хотирасига ёдгорлик ҳайкалининг очилиш маросими бўлган эди. Суратда: ёдгорлик ҳайкал ўрнатилган тепаликнинг кўриниши.

И. Глауберзон фотоси.

ГРЕЦИЯ ХАЛҚИ ҒАЛАБА ҚОЗОНАДИ

Тошкентда яшовчи грек сиёсий муҳожирлари Греция Коммунистик партияси тузилган кунининг 49 йиллигини нишонладилар. Бу партия ҳақиқатда ҳам халқ қаршилигининг қалби ҳисобланади. Бу йиғилишда қадимги Эллада авлодларининг мингга яқин вакиллари қатнашдилар. Греция Компартияси Тошкент шаҳар комитети секретарининг ўринбосари Костас Гачос йиғилишда доклад қилди. Бу учрашувда ўзи ташкил топган кунинг 50 йиллигига қадам қўяётган Греция Компартияси марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг улуғвор принципларига содиқ эканлиги таъкидланди.

Совет Иттифоқида яшаётган грек сиёсий муҳожирларининг катта отряди вакиллари қатнашган бу кўп кишилик йиғилиш қатнашчилари грек халқининг фашист хунтасига қарши олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаш учун бир қанча мамлакатларда тузилган жаҳон жамоат ташкилотларига мурожаат қабул қилдилар. Мурожаатда Манолис Глезос, Микис Теодоракис, барча грек демократлари ва уларнинг раҳбарларини қамоқхоналар ва қамоқ лагерларидан озод қилиш учун жамоатчилик таъсирининг ҳамма зарур воситаларидан фойдаланиш илтимос қилинади.

Йиғилиш қатнашчилари Греция Компартияси Марказий Комитетига йўллаган табрик хатда: «Греция халқи матонат кўрсатиб, ғалаба қозонади!» дейилади. Якдиллик билан қабул қилинган мана шу ҳужжатда грек халқи ҳар қандай ўзбошимчаликка қарши, озодлик ва демократия шароитларида ўз турмушини қуриш ҳуқуқини ҳимоя қилиб чиқишга тайёр эканлиги ифодаланган.

Йиғилишга келганлар барча грек сиёсий муҳожирларини янада маҳкам жипслашишга, ўзларининг иккинчи ватанлари — Совет Иттифоқида юксак унум билан меҳнат қилишга, СССРда муваффақият билан коммунизм қурилишига кўмак беришга чақирдилар.

Грек сиёсий муҳожирлари клубининг ашула ва рақс халқ ансамбли йиғилиш қатнашчиларига катта концерт қўйиб берди. Ансамбль халқ қаҳрамони ва ажойиб композитор Микис Теодоракис асарларини ижро этди. (ЎзТАГ).

ПУЛ ЖАМҒАРАМАН ДЕСАНГИЗ...

Меҳнаткашлар ўзлари жамғарган пулга 3 процентли ютуқли ички давлат заёми облигацияларини сотиб олишади. Бу облигацияларни омонат кассалар эркин сотади ва сотиб олади.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССРнинг аҳолиси қўлида 1947 йилда чиқарилган 3 процентли давлат заёмининг 64 миллион сўмлик облигациялари бор. 1947 йилда чиқарилган 3 процентли давлат заёмининг муддати тугаётганлиги муносабати билан СССР Молия министрлиги 1966 йилнинг 1 июлидан янги 1966 йилги 3 процентли ички ютуқли давлат заёмини муомалага чиқарди.

1947 йилги 3 процентли давлат заёми каби 1966 йилги 3 процентли янги давлат заёми ҳам 20 йил муддатга — 1966 йил 1 июлидан 1986 йил 1 июлигача муддатга чиқарилди. Заёмдан келадиган даромад унинг муомалада бўладиган бугун муддати учун ўрта ҳисобда йилига 3 процент миқдорида тўланади. Облигациялар 20 сўм ва 10 сўмлик қилиб чиқарилади.

Янги заём облигациялари аҳолига сотилишига қараб алоҳида разрядли қилиб чиқарилмоқда. Ҳозиргача 19 та разряд чиқарилди.

20 йиллик муддат ичида йилига 8 тадан тираж билан 160 та ютуқ тиражлари ўтказилади. Ҳар йили янги заёмнинг ҳар бир разрядига 40 сўмдан 5 минг сўмгача миқдорда 4100480 сўмлик 75200 ютуқ ўйналади.

Янги заёмнинг шартларига кўра 10000 сўмлик ютуқлар кўзда тутилмаган, бироқ бунинг ҳисобига ютуқларнинг умумий миқдори кўпайтирилган.

Бугун 1947 йилги 3 процентли давлат заёмининг охирги — 120-ютуқлар тиражи ўтказилади. Шу заёмнинг ютуқ чиқмаган облигация эгалари уларни 1966 йилги 3 процентли янги давлат заёми облигацияларига айирбошлашлари ёки омонат кассадан облигацияларининг асл баҳосини олишлари мумкин. 1947 йилги 3 процентли давлат заёмининг ютуқ чиққан облигациялари, шунингдек ана шу заёмнинг пули қайтариб олиниши мумкин бўлган облигациялари пулини олиш учун 1970 йилнинг 1 январигача тақдим этилиши мумкин.

1967 йилнинг 1 декабридан 1968 йилнинг 1 июнигача бир заёмнинг облигациялари иккинчи заём облигациялари омонат кассалар томонидан имтиёзли шартлар билан, яъни облигация эгаларидан курс тафовути олинмагани ҳолда алмаштириб берилади.

Аҳолига облигацияларни айирбошлашда қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида Тошкент шаҳар, область марказлари ва бошқа шаҳарларнинг, шунингдек йирик районларнинг кассаларида 1 декабрдан бошлаб, облигацияларни айирбошлашнинг қўшимча махсус операцион ойналари очилади.

Омонат касса ҳар бир заём сақловчига айирбошлашга қадар ўз облигацияларини бўлиб ўтган ҳамма ютуқ тиражларининг жадвалларига қараб текшириб кўриш имконини яратиб беради. Омонат кассаларда сақланаётган 1947 йилги 3 процентли давлат заёми облигациялари янги 3 процентли заём облигацияларига шу облигация эгаларининг ўзлари омонат кассага келсалар ёки сақланадиган ҳужжатни илова қилиб ёзма тартибда ариза беришлари асосида айирбош қилинади.

Бу йил 1966 йилги 3 процентли давлат заёмининг навбатдаги ютуқлар тиражи 30 декабрда бўлади.

3 процентли ички ютуқли давлат заёми облигациялари жамғарилган пулни сақлашнинг наф келтирадиган формасидир. Бизнинг республикамиз меҳнаткашлари фақат 1966 йилнинг ўзида 3 процентли заёмдан қарийб 3 миллион сўм ютуқ олдилар. Шу билан бирга, облигацияларни тарқатишдан тушадиган маблағлар халқ хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланиладиган пул ресурсларининг қўшимча манбаи бўлиб хизмат қилади.

С. ОТАБЕКОВА.
Ўзбекистон ССР Давлат меҳнат кассалари ва давлат кредити бошқармасининг бошлиғи.

ШИФОКОР МИНБАРИ

ТУҒМА КАСАЛЛИКЛАР ҲАҚИДА

● «Худо берган дард»ми ёки... ● Шифокор тиғи ● «Шох» ташлаб юришдан қутулиш мумкинми? ● Синган суякни даволаш чоралари ● Маймоқликдан халос бўлган опа-сингил ●

● ● ●

Илгари медицинадан мутлақо хабарсиз бўлган табиблар халқ орасида учрайдиган турли касалликлар ва бахтсиз ҳодисалар натижасида келиб чиқадиган организмдаги ўзгаришларни динга, худога боғлар эдилар. Инқилобдан илгари чечак, ришта, қизамиқ ва бошқа юқумли касалликларга ҳеч қандай даво йўқ эди. Туғма касалликларни эса «бу худонинг ўзи берган дард, худо ўзи олади» деб ота-оналарда умидсизлик туғдирардилар. Натижада касал туғилганлар руҳан эзилиб яшардилар.

Ҳозир эса аҳвол бутунлай бошқача. Медицинанинг ҳамма соҳалари республикамизда гуркираб ўсди. Бизнинг травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот институтимизда эса синган, чиққан ва ҳар турли туғма касалликлар, палаж ва бахтсиз ҳодисалар натижасида келиб чиқадиган касалликлар муваффақиятли даволанаётир. Масалан, илгарилари туғма маймоқ тузалмайдиган касаллик, деб саналиб, ҳеч бир тиббий ёрдам берилмас эди. Ҳозир эса бу туғма касаллик туғруқхонанинг ўзида аниқланиб, бола бир ёшга тўлгунча оёқлари тўғриланади. Бу касалликнинг олди қанча эрта олинса, шунча тез ва нуқсонсиз тузалиб кетади. Ҳозиргача бизнинг институтимизда 500 дан ортиқ чақалоқ, мактаб ёшигача бўлган ва мактаб ёшидаги болалар ҳамда катталар туғма маймоқ касаллигидан халос бўлдилар.

Болаларда, кўпинча қизларда яна бир туғма касаллик тез-тез учраб туради. Бунда бўкса суягининг бўғими чиқиб, бола юрганда чап ёки ўнг томонга «шох» ташлаб оқсайди. Агар иккала бўксаси чиққан бўлса, ўрдакка ўхшаб икки ёнбошига оқсаб юради. Илгари бундай туғма беморларга ҳам мутлақо медицина ёрдами кўрсатилмас эди. Медицина фанининг кейинги 20—30 йил ичидаги тараққиёти бу оғир туғма касалликни ҳам нуқсонсиз даволаш имкониятини очди. Институтимиз 400 дан ортиқ қиз ва ўғил болаларни бу оғир дарддан қутқарди. Институтда мана шундай касаллар учун алоҳида бўлим ташкил қилинди. Ҳозиргача операция усули билан 100 га яқин киши даволанди. Опа-сингил Юсуповалар 10-13 ёшгача оқсаб юравердилар. Охири ота-оналари уларни ҳузуримизга олиб келишди. Биз уларни пухта текширувдан ўтказиб, сўнгра операция қилдик. Операциялар яхши натижа бериб, иккала қиз соғлом бўлиб кетди. Ҳозир улар «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозида яшайдилар ва мактабда ўқийдилар.

Яна бир туғма касаллик бор, у қийшиқ бўйин, деб аталади. Бу касаллик туғилган ҳар 1000 боладан 4-5 тасида учрайди. Бола туғилган кунидан бошлаб бўйнини чап ёки ўнг томонга эгиб туради. Бу эгилиш ҳодисаси кундан кунга зўрайиб, белгилари янада яққоллашади. Бошнинг бўйин томонга қайшайиши бўй ўсган сари юз, қулоқ супраси, энгак, елка ва умуртқа поғонасининг шаклига ёмон таъсир кўрсата бошлайди. Бу касаллик туғма бўлишига қарамай оддий операциядан кейин бутунлай тузалиб кетади. 1—5 ёшгача бўлган болалар операциясиз усуллар билан даволанади. Бу касаллик гоҳо катта ёшдаги болалар ва катталар орасида ҳам учраб, уларни руҳан эзади. Бизга Қирғизистоннинг Тўкмоқ шаҳридан 18 ёшли Нусирова деган, Ленинободдан эса 20 ёшли Абдуллаева деган ва бошқа жуда кўп беморлар келишди. Нусирова ва Абдуллаева операция усули билан даволанди, ўз уйларига соппа-соғ бўлиб қайтишди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Палаж касаллиги ҳам туғма ёки кейин пайдо бўлади. Бу дардга болалар ҳам, катталар ҳам учрайди. Туғма палаж касаллиги кўпинча чала ва эгизак туғилган болаларда, қариндош-уруғ бўлган ота-оналардан туғилган болаларда, ҳомила вақтида ҳар хил юқумли касалликларга дучор бўлган аёллар туққан болаларда, ота-онаси алкоголизм ва бошқа баъзи касалликка дучор бўлган болаларда учрайди. Бунда бола 2-3 ёшгача юрмайди, тили чиқмайди, кўзлари ғилай, боши кичкина, оёқ-қўллари тиришган, қалтирайдиган бўлади. Иккинчи хил палаж касаллиги соғлом туғилган бола 1—3 ёшга тўлганда рўй бериши мумкин. Бунда у тўсатдан иситмалаб, ҳарорати кўтарилиб, «шайтонлаб» қолади. 4-5 кун оғир аҳволда бўлади. Сўнгра иситмаси тушиб, бола ўзига келади, лекин кўпинча оёқлари, баъзан эса қўллари палаж (шол) бўлиб қолади. Медицинадан хабарсиз баъзи бир ота-оналар «боламни жин уриб кетди», деб, домла, мулла, сўфи, кинначи, эшонларга қаратиб, оқибатда ҳеч қандай натижа ололмайдилар.

Ҳозирги даврда палаж билан оғриган болаларга бизнинг институтимиз ва махсус ташкил қилинган полиомиелит санаторийси ҳамда касалхоналар медицина ёрдами бермоқдалар.

Юқорида келтириб ўтилган касалликлардан ташқари, суякнинг яллиғланиб чириши — остеомиэлит касаллиги ҳам тез-тез учраб туради. Фақат 1966 йилнинг ўзида остеомиэлит билан оғриган 500 га яқин киши бизда даволаниб чиқди. Бу хилдаги касаллар операция усули билан даволаниб, чириган суяк ўрнига тоғай ёки бошқа суяк қўйилади. Илгари эса суяги чириб, оқма яра бўлиб кетган болаларга медицина ёрдами кўрсатилмас, улар умрбод азобда эдилар. Ҳозир бу касалликка қарши жуда ҳам қулай чоралар топилган.

Институтимизда ётган беморларнинг 50—60 проценти суяги синган кишиларни ташкил этади. Бундай беморларга дарҳол тегишли тиббий чоралар кўриладики. Суяги синган касаллар учун институтимизда тез ёрдам ва 100 кишилик бўлим ташкил қилинган. Кейинги ўн йил ичида суяги синган, бўғини чиққан касаллар операциясиз ва янги хил операция усуллари билан муваффақиятли даволанмоқда. Синган суякнинг тезроқ битиши учун алоэ, коамид ва мумиё дорилари ишлатиляпти.

Хуллас, ҳозирги совет медицинаси ва унинг имкониятлари шу даражага кўтарилганки, у илгари «бедаво дард» деб номланган оғир касалликларни ҳам даволашга қодир бўлиб қолди.

Н. ШОМАТОВ,
медицина фанлари доктори, профессор.

ФАН ОЛАМИДА

ВИРУС ТУЗОҚДА

Украина ССР Фанлар академияси Микробиология ва вирусология институтининг олимлари баъзи касалликларни вужудга келтирувчи вируслар йўлига пухта «ғов» ташлаш мумкин деган хулосага келдилар. Улар баъзи жиҳатдан гриппга ўхшаш касалликни қўзғатувчи аденовирусни текширган эдилар.

Ана шу вирус тирик ҳужайрага «бостириб киргач» унинг қарамоғига ўтиб қолади — ҳужайра вирус учун озуқа топади, уни хазм қилади, баъзи оқсилларни синтез қилади. Қисқаси, ўз душманининг наслини ривожлантириш учун барча зарурий шароитлар вужудга келтиради. Тадқиқотчилар вирус насли учун ҳужайра «қурилиш материали» орасида азотли асослар айниқса зарур эканлигини аниқладилар.

Химия фанлари кандидати В. П. Чернецкий бошчилигидаги бир группа илмий ходимлар касалликни қўзғатувчига қарши турадиган синтетик азотли асослар вужудга келтиришга муваффақ бўлдилар. Азотли синтетик ғов «зарбани ўзига қабул қилиб» аденовируснинг ўлишига имкон бермайди.

(ТАСС мухбири).

МАГНИТ ВА СУВ

Оддий сувга заиф магнит майдонлари қисқа муддат таъсир этса, у «ҳўлроқ» бўлиб қолади. Қарағанда политехника институтида Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси А. С. Сагинов раҳбарлигидаги ходимлар тоғ жинслари «магнитланган» сувни оддий сувга нисбатан анча тезроқ сингдириши ва у тоғ жинсларини тўлароқ тўлдиришини аниқладилар. Ўтказилган тадқиқотларнинг кўрсатишича, сувга 10—35 секунд мобайнида магнит майдони таъсир эттирилса, унинг ҳўллаш хоссаси, сирт таранглиги, қовушқоқлиги ва зичлиги сезиларли даражада ўзгарар экан.

Бу тажрибаларнинг натижалари чунончи тоғ жинс массивлари ва тош кўмирга профилактик ишлов бериш самарасини амалда ошириш имконияти борлигидан далолат беради.

(ТАСС мухбири).

МАШИНИСТНИНГ МАСЛАҲАТГЎЙИ

Ҳозирги электропоезд ҳайдовчиси мантиқий «автомат маслаҳатгўй» хизматларидан фойдаланадиган бўлса, ёрдамчисиз ҳам поездни ҳайдай бериши мумкин. Латвия ССР Фанлар академияси Электроника ва ҳисоб техникаси институти билан Бутуниттифоқ вагонсозлик илмий-тадқиқот институтининг Рига филиали ходимлари шундай қурилмани яратдилар. Янги автомат махсус конструкциядаги поездлар учун мўлжалланган мураккаб ҳисоб машинасидан иборат автомашинистга ўхшамай, ҳар қандай «электричка»га ҳам ўрнатилабериши мумкин. Бунда одам аппаратни пассив кузатувчи бўлиб қолмайди. Шундай бўлганда, психологларнинг фикрига кўра, киши «ҳаракатсизликдан чарчайди». Машинист «маслаҳатгўй»дан тавсия олгач, турли конкрет шароитларга қараб мустақил ҳаракат қилиши лозим.

Берилган программа бўйича ишлайдиган машинист «маслаҳатгўйи» моторни қачон ажратиб, тормозлай бошлаш маъқуллиги тўғрисида сигнал беради; бу операцияни қай тарзда энг самарали қилиб бажариш кераклигини айтиб беради. Тажрибалар машинистнинг электрон ёрдамчиси электр энергияси сарфини 5—10 процент камайтириб, темир йўл магистралларининг поезд ўтказиш қобилиятини ошириб, каттагина тежам бераётганлигини кўрсатди.

(ТАСС мухбири).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА УЧРАШУВ

ДЎСТЛИК РАМЗИ

Дўст Ҳиндистон тупроғида ўзбек маданияти фестивали катта муваффақият билан якунланди. Бу фестиваль ҳинд—совет маданий алоқалар жамияти таклифига биноан ўтказилиб, Улуғ Октябрь инқилобининг 50 йиллигига бағишланган эди. Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти делегацияси дўстлар диёрида бўлиб, ана шу шодиёна кунларда иштирок этди. Адабиёт ва санъат намояндаларидан иборат Ўзбекистон вакилларига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Рихси Сахибоев бошчилик қилди.

◆ ◆

Ҳиндистонда ўтказилган ўзбек маданияти фестивали қатнашчиларидан бир группаси кеча «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси коллективининг меҳмони бўлди. Улар Ҳиндистондан олган таассуротларини ҳикоя қилиб бердилар.

— Улуғ айём — Совет ҳокимиятининг ярим асрлик тўйи нишонланаётган шодиёна кунларда, — деди делегация бошлиғи. — Ўзбекистон маданияти ходимлари делегацияси Ҳиндистон бўйлаб сафарга чиқди. Ўзбекистон вакиллари Улуғ Октябрь тантаналарига бағишланиб ўтказилган тадбирларда қатнашиш учун борган эди.

Делегациямиз 31 октябрь куни Ҳиндистоннинг пойтахти Деҳлига етиб борди. Биринчи кунданоқ ўзбек маданияти фестивалига катта аҳамият берилиб, унинг иштирокчиларига зўр илтифот кўрсатилаётганидан хурсанд бўлдик.

Биз олдинги программага асосан 15 кун меҳмон бўлишимиз лозим эди. Дўстларимиз таклифига биноан сафаримиз 23 кунга узайтирилди. Шу вақт ичида биз Ҳиндистоннинг Панжоб, Орисса, Ассом штатларидаги кўп шаҳар ва қишлоқларда бўлдик. Деҳли, Калькутта, Бомбай, Амритсар, Патиал, Жайпур, Жамма, Агра каби гўзал шаҳарларни томоша қилдик.

Бизларни ҳинд тупроғининг ҳар бир ерида илиқ кутиб олишди. Унутилмас учрашувлар, суҳбатларда қатнашдик. Ҳинд дўстларга ўзбек санъат усталари концертлар қўйиб беришди.

Фестивалимиз зўр муваффақият билан якунланди. Бу тадбир ҳинд—совет, ҳинд—ўзбек маданий алоқаларининг янада ривожланишида шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

Делегация аъзоси, Совет — Ҳиндистон маданий алоқалари жамияти Ўзбекистон бўлимининг бошлиғи, республика халқ шоираси, Неру мукофоти лауреати Зулфия сўз олади:

— Мен Ҳиндистонда бир неча бор бўлганман. Бу диёрни севаман, улар орасида дўстларим, дугоналарим бор. Айниқса, ҳинд адабиёти, санъатига иҳлосим зўр.

Бу фестиваль ўзбек ва ҳинд халқлари маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Ҳиндистондаги Панжоб штати билан қуёшли республикамиз кўп йиллардан бери ўзаро маданий алоқа қилиб келади. Патиал шаҳрида «Тошкент» кўчаси бўлса, жонажон шаҳримизда ажойиб дўстлигимиз тимсоли «Шастри» кўчаси мавжуд. Панжобда Ўзбекистонимиздан совға қилиб юборилган ток кўчатлари яшнаб, кўкариб турибди. Ҳинд ва ўзбек маданий алоқаларининг яхши йўлга қўйилишида, ривожланишида шубҳасиз, маданий алоқалар жамиятларимизнинг ишлари мақтовга лойиқдир.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги санъат Бош бошқармасининг бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби шоир Туроб Тўла ҳам ўз таассуротларини гапириб берди:

— Биз кўп шаҳарларда бўлдик, кўпминг кишилик митинг ва учрашувларда қатнашдик. Айниқса, Ассом штатидаги Гоахати шаҳрининг катта стадионида делегациямиз аъзоларини ўн мингларча кишилар қизғин олқишлар билан кутиб олишгани ҳамон кўз ўнгимда.

Фестиваль қатнашчиларининг Панжобдаги тантанали учрашуви унутилмас воқеа бўлди. Бу ерда ўзбек меҳмонларини алоҳида иззат-икром билан кутиб олишди. Ҳинд санъат муҳлислари Ўзбекистон булбули, СССР халқ артисткаси Ҳалима Носированн, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Фахриддин Содиқов раҳбарлигидаги созандалар — С. Тўхтасинов, Р. Ҳамдамов, О. Камолхўжаевларни, хушхон қўшиқчилар — Э. Йўлдошев, Қ. Искандаров, М. Шамаеваларни, уста раққосалар — Қ. Миркаримова, К. Юсупова, С. Тангуриеваларни меҳр, ҳурмат билан қарши олдилар. Ўзбекистонлик санъаткорлар ўз нозик-нафис санъатлари билан ҳинд меҳнаткашлари қалбини яна бир бор мафтун этдилар.

Ҳиндистонда ўтказилган ўзбек маданияти фестивалида иштирок этган бир группа санъаткорлар ҳам матбуот конференциясида қатнашиш учун келишган эди. Улар ҳам журналистлар ҳузурида ижодий ҳисобот беришиб, сафар программаси асосида концерт кўрсатишди.

Учрашув журналистларда яхши таассурот қолдирди.

Суратда: учрашув қатнашчиларидан бир группаси.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН"ДА — ТОЖИКИСТОН

Куни кеча Тошкент зангори экранида қардош Тожикистон пахтакорларининг юрак сўзлари, санъат усталарининг дилрабо қўшиқ ва рақслари, шоирларнинг ғазал ва ашъорлари янгради. Улар давлатга 4000000 тонна «оқ олтин» топшириб, улкан зафарни қўлга киритган ўзбек биродарларини муборакбод эттилар.

Ерлари бир-бирига туташ, ўйлари, заҳматлари бир бўлган, бир дарёдан сув ичиб келаётган ўзбек ва тожик халқлари ўртасидаги бебаҳо дўстлик мавлоно Навоий ва Жомийлар сиймосида чуқур ифодасини топган. Ота-боболаримиздан қолган бу табаррук удум пахтакорларимиз ўртасида кундан-кун ривожланиб чирой касб этиб бормоқда.

Тожикистондаги Ленин номли колхоз раиси Асқарали Мирзаев ўзбек пахтакорларини, хусусан мусобақадош Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз пахтакорларини чин юракдан қутлади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, колхоз раиси Мирали Маҳмадалиев ўзбек биродар пахтакорларининг меҳнатини улуғлади, офаринлар айтди.

Пахтазор юлдузи, Ленин мукофотининг лауреати Турсуной Охунованинг тожикистонлик сафдошлари, дугоналари йўллаган саломлар, қутловлар янгради эфирда.

Устоз шоиримиз, марҳум Ғафур Ғулом айтганидай:

Яқин қуда-қудағай, қадим-қадимдан буён
Бирининг ўғли тожик, келини ўзбек қизи.
Отаси фарғоналик, отаси аз Бадахшон,
Она тилиси тожик, аммо ўзбекдир ўзи.

Тожик биродарларимизнинг ўзбек пахтакорларига атаб йўллаган энг нафис, энг буюк қалб туйғуларини — чин юрак сўзларини, қўшиқ ва тароналарини, шеърий сатрларини минг-минглаб меҳнаткашлар телевизор экрани орқали тинглаб «раҳмат, қардошлар» дейишди чин юракдан.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Классик куйлар, 9.30 — Шўх куйлар, 10.10 — Рус ҳазил қўшиқлари ва лапарлари, 10.30 — Чолғу куйлари, 11.15 — «Янги техника ва сифат» (репортаж), 11.25 — Топишмоқли концерт, 12.15 — СССР халқларининг қўшиқлари, 12.50 — «Коммунистлар авлоди» (ГДРдан эшиттириш), 13.30 — Кинофильмлардан куйлар, 18.00 — «Правда» газетасининг обзори, 18.10 — «Бўрон болалари» (симфоник поэма), 18.40 — Кичик концерт, 19.20 — Татар куйлари, 20.00 «Ленин партияси жангчилари» (рус.), 20.15 — Концерт (янги Тошкент бунёдкорлари учун), 21.00 — Қардош социалистик мамлакатларда, 21.10 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.15 — Рақслар, 22.40 — «Уч кит» (рус.), 23.20 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Стартга шайланинг** (ўсмирлар учун) 19.00 — **Телеянгиликлар**, 19.15 — **Концерт**, 20.00 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.05 — **Шу куннинг созандалари.** Шавкат Мирзаев. 20.45 — **Телеянгиликлар**, 21.05 — **Октябрь бунёд этган шаҳарлар**, 21.35 — **Ғ. Ғулом. Ёдгор.** (телевизион спектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида: 17.30 — **Математика. Тенгсизликни исботлашнинг баъзи усуллари** (мактаб ўқувчилари учун), 18.00 — **Немис тилидан бешинчи машғулот**, 18.35 — **Чизма геометрия** (студентлар учун).

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 30/XI да **Зулматдан зиё**, 1/XII да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/XIда **Сарвқомат дилбарим**, 1/XII да **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/XIда **Ўғил уйлантириш**, 1/XII да **Бағри тош.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Беором юраклар» ёшлар коллективи гастроллари ва айиқлар аттракциони. Ўргатувчи — Владимир Тин. Билетлар сотилмоқда.**

КИНО

Паролнинг ҳожати йўқ— «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Жимликдаги етти нота — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бегона ҳужжат билан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9-45 минутда).

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ТУЗАЛАРМИКИН?

Фарзанд! Юракка нақадар яқин сўз! Биз ўз сўзимизни бекорга фарзанд сўзидан бошламадик. Бу сўзни шаҳар алоқа бўлимининг бошлиғи ўртоқ Р. Ғуломовнинг юрагини юмшатиш, қалбига ҳаяжон солиш учун айтаётганимиз йўқ. Башарти уйимизга телефон қуриб беринг десак, ўртоқ Ғуломов қулоғига пахта тиқиб олса хафа бўлмаймиз. Аммо, республика музика интернат мактабида телефон бўлмаса, ёки у ишламаса ҳамма хафа бўлса арзийди. Глиэр номидаги бу мактабда республиканинг барча областларидан келган ўғил-қизлар таълим олади. Демак ҳамма областлардан ота-оналар ўз фарзандларининг ҳолидан хабар олиш учун бу ерга ҳафтада ёки ойда кела олмайди. Телефон орқали ўз фарзандининг ҳолидан хабар олиб туриш учун эса 5 минут кифоя.

Мактабимизда таълим олаётган ўғил ва қизлар яшаши ва ўқиши учун барча шарт-шароитлар муҳайё. Телефонимиз ишламаётганлиги ҳақида Октябрь район алоқа узелига ҳам мурожаат қилдик, хат юбордик. Ҳамма жойдан ваъда қуюқ бўладию, аммо уни амалга ошириш имконининг уруғи бўлиб келмоқда.

Ўртоқ Р. Ғуломов бизга жуда қизиқ хат юборибди:

— Телефон ҳақи тўланмаганлиги учун у ишламайди.

Ахир 6 ойдан бери ишламаган телефонга ҳам ҳақ тўланадими?

Жигарбандларнинг аҳволини билиш учун телефон қилолмаётган ота-оналар областлардан келиб, бизга таъналар қилишмоқда. Бунинг устига болаларнинг биронтаси бетоб бўлиб қолса, юрагимизни ҳовучлаб турамиз. Ахир, врачни чақириш учун, касалхонага бориб келиш учун қанча вақт кетади. Шу хатимиздан кейин шаҳар ва район алоқа бўлимлари гапимизни тўғри тушуниб, телефонни ишлатиб юборадилар деб ўйлаймиз.

М. МАҲМУДОВ, мактаб-интернат директори.
Б. МИРЗААҲМЕДОВ, илмий бўлим мудири,
Е. Г. ЮСМАН, мактаб врачи.
М. ИСРОИЛОВА,
Қ. МУҲАММЕДОВ,
З. КАРИМОВ,
Қ. МАЖИДОВ, тарбиячилар.
Н. ТУРСУНОВ, ўқитувчи.

● СОЦИАЛИСТИК СИСТЕМА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ҲАМКОРЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА
● Девальвациянинг Малайзияга «фойда»си
● Капитал билан меҳнат ўртасидаги кучли тўқнашувлар

ПЛАНЕТАМИЗДА

ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 28 ноябрь. (ТАСС). Вьетнам Халқ армиясининг ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари 26 ноябрда Куангбинь вилояти осмонида Американинг 2 самолётини уриб туширдилар. Вьетнам Информация агентлиги ана шу қўшимча маълумотларни билдириб, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси осмонида уриб туширилган Америка самолётларининг умумий сони 1967 йил 26 ноябргача 2.603 тага етганлигини хабар қилади.

АРАБ МАМЛАКАТЛАРИ ИТТИФОҚИДА

ҚОҲИРА. Араб мамлакатлари иттифоқи бош секретарининг ёрдамчиси Новфал иттифоқда аъзо бўлган давлатлар 9 декабрда Қоҳирада ёки Работда араб мамлакатларининг юқори доирадаги кенгашини ўтказиш тўғрисида ўзаро келишиб олганликларини айтди.

МЕН агентлигининг билдиришича, араб мамлакатларининг яқинда юқори доирада ўтказиладиган кенгашидан кузатилган мақсад — Хавфсизлик Кенгашининг Яқин Шарқдаги тинглик тўғрисида қабул қилган резолюцияси юзасидан арабларнинг бир хил позицияда бўлишини таъминлашдир.

(ТАСС).

ҒАРБИЙ АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ТАМОМ БЎЛДИ

ДАККА, 28 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда Ғарбий Африка мамлакатлари иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи министрларининг конференцияси тамом бўлди. Конференция қатнашчилари Ғарбий Африка иқтисодий бирлашмасини тузиш тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Бирлашма ана шу мамлакатларнинг ҳамкорлигини таъминлаши ва иқтисодий тараққиётни мувофиқлаштириб олиб бориши керак.

Якунловчи ахборотда бундай дейилади: Конференция қатнашчилари, бирлашманинг муваққат секретариатини тузиш тўғрисида қарорни амалга оширишни шу конференциянинг ташкилотчиси бўлган Сенегал Республикасига топширдилар. Муваққат секретариат Ғарбий Африка мамлакатлари вакилларининг галдаги учрашувигача Ғарбий Африка иқтисодий бирлашмаси тўғрисидаги шартнома лойиҳасини, савдо-сотиқ, транспорт соҳасидаги ва бошқа соҳалардаги ҳамкорлик программаларининг конкрет лойиҳаларини тайёрлаши лозим. Конференция қатнашчилари бирлашмада аъзо бўлган мамлакатларнинг давлат бошлиқлари даражасида сиёсий ҳамкорлик қилишлари лозим эканлигини айтдилар.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИНИНГ СТАТИСТИКА БЎЙИЧА ДОИМИЙ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

21 ноябрдан 25 ноябргача Москвада Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг статистика масалалари билан шуғулланувчи доимий комиссиясининг тўққизинчи мажлиси бўлиб ўтди. Бу мажлисда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг делегациялари қатнашди. Корея Халқ-Демократик Республикаси ва Югославия Социалистик Федератив Республикасининг вакиллари кузатувчилар сифатида ҳозир бўлдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти секретариати ва Европа иқтисодий комиссияси секретариатининг вакиллари ҳам ҳозир бўлдилар.

Комиссия ўз раиси — СССР делегациясининг раҳбари ва Болгария Халқ Республикаси делегацияси раҳбарининг «Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва социалистик мамлакатлар статистикасининг ривожланиши, тўғрисидаги докладларини, бошқа ҳамма делегациялар раҳбарларининг сўзларини мамнуният билан тинглади. 1967 йилги иш якунлари қараб чиқилди ва яқин даврдаги вазифалар белгиланди. Статистиканинг программ ва методологик масалалари ҳамда статистика ишларини механизациялаш масалалари юзасидан комиссиянинг 1968 йилги фаолияти плани тасдиқланди. Бошқа бир қанча масалалар муҳокама қилинди.

Комиссиянинг мажлиси ҳамжиҳатлик, дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

Малайзиядаги ғалаёнлар

СИНГАПУР, 28 ноябрь. ТАСС мухбири В. Надашкевич хабар беради: Малайзия доллари девальвация қилинганлиги орқасида Малайзияда рўй берган ғалаён ва тартибсизликлар давом этмоқда. Малайзия полицияси ғалаёнлар бошланганидан буён ўтган тўрт кун ичида мамлакатда 500 га яқин киши, шу жумладан меҳнат партиясининг бир нечта раҳбари қамоққа олинганлигини эълон қилди.

Кеча кечқурун Куала-Лумпурдаги Малайзия полицияси штабида ўтказилган матбуот конференциясида бош министр ўринбосари Абдул Разоқ меҳнат партияси аъзолари ёнидан чиққан ҳужжатлар уларнинг ҳукуматни ҳарбий йўл билан ағдариб ташлаш ниятида эканликларини исбот қилади, деди.

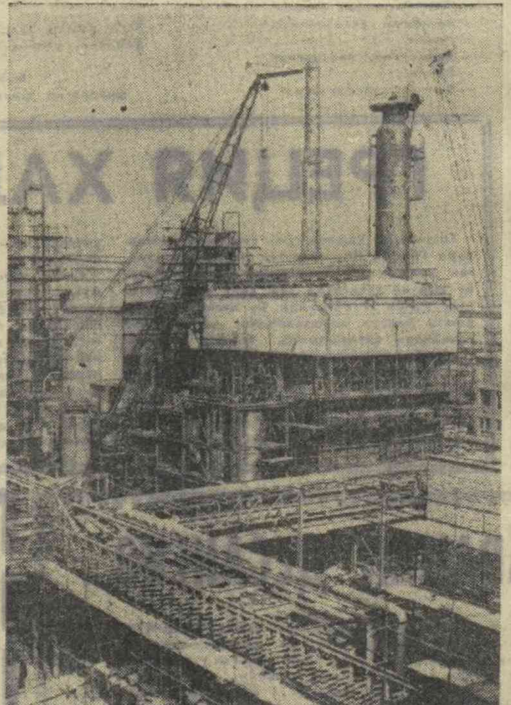

Шарқий Словакиядаги Шале шаҳрида йирик химия комбинати қурилмоқда. Бу корхона Чехословакия халқ хўжалигига минерал ўғит, шунингдек ўнлаб бошқа хил химия маҳсулотлари етказиб беради. Корхона Совет Иттифоқидан етказиб берилган табиий газ базасида ишлайди. Суратда: аммоний ва мочевина ишлаб чиқарадиган завод қурилишида.

ЧТК—ТАСС фотоси.

СИНФИЙ КУРАШ

● АНГЛИЯ

ЛОНДОН. Жанубий Уэльсдаги банкларнинг хизматчиларидан 3 минг киши забастовка эълон қилиб ишни тўхтатишди. Хизматчилари забастовка қилаётган 300 та банкнинг аксарияти ёпилиб қолди.

Забастовкачилар — банк хизматчилари миллий касаба союзининг аъзолари маъмуриятдан мана шу касаба союзини тан олишни талаб қилмоқдалар.

● ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Париж районида «Дассо» авиасозлик компанияси заводларининг ишчилари ва хизматчилари Франция пойтахтининг марказидаги Елисей майдонида оммавий намойиш ўтказишди.

3.000 дан кўпроқ меҳнаткаш иш кунини қисқартиришни ва иш ҳақини оширишни талаб қилмоқда. Намойишдан сўнг ўтказилган митингда компанияга қарашли турли корхоналарнинг вакиллари ва касаба союзларнинг вакиллари ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлидаги курашини давом эттиришга маҳкам бел боғлаганликларини айтишди.

Вимодаги (Сомма департаменти) «Демпр» заводларининг металлистларидан 5000 киши меҳнат шароитини яхшилашни ва ҳукуматнинг социал страхование соҳасида антидемократик қарорларини бекор этишни талаб қилиб, икки соатлик забастовка ўтказди.

● КАНАДА

ОТТАВА. Монреаль портида юк ортиш ва юк бўшатиш ишлари деярли тўхтаб қолди. 2.500 юкчи шу портда бошлаган забастовка икки ҳафтадан бери давом этмоқда. Улар меҳнат кескин равишда тезлаштирилганлигига қарши норозилик билдириб, шу забастовкани бошладилар.

● ЧИЛИ

ГАВАНА. Линарес ва Мауле вилоятларидаги бойларнинг қўлида ишлаб турган 2 минг батрак номаълум муддатга забастовка эълон қилишди. Пренса Латина агентлиги мухбирининг Сант-Ягодан берган хабарида айтилишича, Чилининг шу вилоятларидаги батраклар иш ҳақини оширишни ва меҳнат шароитини яхшилашни талаб қилмоқдалар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
институтга кирувчиларни
СИРТҚИ ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тингловчиларга математикадан — 10, физикадан — 6, химиядан — 3, рус тили ва адабиётдан — 4 ўқув масалалари ва контроль ишлари юборилади.

Тошкент шаҳрида яшайдиганлар учун якшанба кунлари эрталаб соат 10 дан кундуз 3 гача, шанба кунлари кундуз соат 5 дан кеч соат 11 гача машғулот ва консультациялар ўтказилади.

Аризага ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжатдан кўчирма ва иш жойидан справка қўшиб топширилади.

Ўқиш ҳақи — 20 сўм. Пул қуйидаги адрес бўйича почта орқали юборилади: Тошкент шаҳар, Давлат банкининг шаҳар бошқармаси, ҳисоб счёти 114157.

Курслар адреси: Тошкент шаҳар, ГСП. Навоий кўчаси, 13-уй, иккинчи корпус, 61-хона.

„УЗЭНЕРГОСБИТ"

электрдан фойдаланганлик учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики.

ЭЛЕКТР УЧУН

ҳар ойнинг 1 кунидан 11 кунигача счёт ёзиб тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун

ҚАРЗЛАРИ БЎЛГАН

абонентлар уни дарҳол тўлашлари лозим.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитетининг коллективи старший редактор А. Тожибоевга онаси

Манат
ТОЖИБОЕВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26 Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34445, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221 Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679 В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251 В30252, В30253, В30254 В30255 В30256 В30257 В30258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши (нефть разведкаси коммутатори орқали қўшимча) 64, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ А — 279. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 05865.